

Güləmail Murad

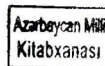
**QƏHRƏMANLIQ
YÜKSƏKLİYİ**

GÜLƏMƏİL MURAD

QƏHRƏMANLIQ YÜKSƏKLİYİ

*Azərbaycan Ordusunun
100 illiyinə həsr olunur*

Təkrar nəşr

“Elm və təhsil”
Bakı – 2018

*Kitabın nəşrinə dəstək olmuş
Qubadlı Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı
cənab **Malik İsaqova** təşəkkür edirəm.*

Ön söz müəllifləri: **Nizami Cəfərov**
Akademik, Millət vəkili

Elnur Uğur Abdiev
*Şair-publisist, ədəbiyyatşünas,
Prezident mükafatçısı*

Redaktor: **Arifə Arif**
Yazıçı-tərcüməçi

GÜLƏMƏİL MURAD. QƏHRƏMANLIQ YÜKSƏKLİYİ.
Bakı, "Elm və təhsil", 2018, 128 səh.

İstedadlı şair Güləməil Muradın «Qəhrəmanlıq yüksəkliyi» kitabı Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Şükür Həmidovun keçdiyi həyat yoluna, Aprel döyüşlərində göstərdiyi qəhrəmanlığa və bütünlükdə Aprel döyüşlərinin tarixi əhəmiyyətinə, fəlsəfəsinə həsr olunub. Bundan əvvəl müəllifin Aprel döyüşlərinə həsr olunmuş iki kitabı: «Qayıdış» və «Aprel döyüşləri» kitabları çap olunub. Bu kitablarda şair Aprel döyüşlərinin xalqımıza verdiyi ruh yüksəkliyindən ədəbi-bədii dildə söhbət açır. Azərbaycan əsgərlərinin həm əxlaqi, məənəviyyəti, peşəkarlığı, həm də insan və vətənə sevgisi hər üç kitabın əsas ideyasını təşkil edir. Hər bir gənc üçün bu əsl məktəb, Vətən dərסidir. İnanırıq ki, Güləməil Muradın «Qəhrəmanlıq yüksəkliyi» kitabı da qədərbilən oxucular tərəfindən maraqla qarşılanacaq.

Bu kitab müəllifin indiyədək çap olunmuş iyirminci kitabıdır. Kitabdakı şeirlərin müəllifi Güləməil Muraddır.

ISBN 978-9952-8176-2-1

© Güləməil Murad

Qəhrəmanlıq yüksəkliyi

"Gənclər bilməlidirlər ki, 1941-45-ci illər müharibəsində – dünyə tarixində ən dəhşətli müharibədə Azərbaycan xalqının qəhrəmanlıq göstərən generaları, zabitləri, sırayiləri olub. Onlar öz qəhrəmanlığı ilə xalqımızın hörmətini qaldırıblar.

Bunların hamısı gənc nəslimiz üçün örnəkdir və örnək olmalıdır."

Biz bu gün böyük iftixar hissi ilə deyirik ki, Azərbaycan Respublikasının milli ordusu - respublikamızın milli təhlükəsizliyini, əhalimizin əmin-amanlığını və mühafizəsini təmin etmək üçün, ölkəmizin sərhədlərinin qorunması, ərazi bütövlüyünün, torpaqlarının müdafiə edilməsi üçün Azərbaycanın layiqli Silahlı Qüvvələri vardır".

*Azərbaycan Respublikasının Ümummilli Lideri
Heydər Əliyev*

QƏLƏM DƏ BİR SİLAHDIR

Şairə-publisist Güləmail Muradın bədii yaradıcılığı ilə neçə illərdir ki tanışam. Onun şeirləri ilə dövrü mətbuatda vaxtaşırı rastlaşır və fərqli mövzularda yazılmış bu şeirləri maraqla oxuyuram. Sadəlik, səmimiyyət, təbiilik, axıcılıq Güləmail xanımın milli poeziya və folklor ənənələri üstündə köklənmiş şeirlərinin başlıca forma-məzmun xüsusiyyətləridir. Vətəndaşlıq mövzularına ardıcıl maraqla, günün aktual məsələlərinə, ümummilli tələyüklü problemlərə meyli onun yaradıcılığından qırmızı xətlə keçir. Şairlərimizin, ümumən bədii fikrimizin ictimai-siyasi mövzulardan əvvəlki onillərlə müqayisədə müəyyən qədər geri çəkildiyi, özünə qapandığı, fərdiyyətçiliyə meyli etdiyi indiki dövrdə vətəndaşlıq mövqeyindən çıxış etməsi onun poeziya və publisistikasının əhəmiyyətini artırır. Odur ki, şairənin Azərbaycan ordusunun Qarabağ döyüşlərindəki rəşadətindən bəhs edən "Qəhrəmanlıq yüksəkliyi" kitabına ön söz yazmaq təkilifini məmnuniyyətlə qəbul etdim.

Milli ordumuz Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə yaranıb və bütün ideoloji yasaqlara, siyasi təzyiqlərə baxmayaraq, sovet hakimiyyəti illərində də ordu quruculuğu ənənələri kəsilməyib. Xalqımızın

uzaqgörən lideri, ulu öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə milli zabit kadrları hazırlayan Cəmşid Naxçıvanski adına Hərbi məktəbin açılması bunun bariz nümunəsi idi. Məhz bu məktəbin məzunları olan zabitlər Qarabağ müharibəsində vətən torpaqlarının müdafiəsi işinin fəal iştirakçıları oldular. Tarix göstərdi ki, sovet rejiminin qılıncının dalının da, qabağının da kəsdiyi 60-cı illərdə bu Hərbi məktəbi yaratmaqla Heydər Əliyev cənabları nə qədər uzaqgörən bir addım atıb.

G.Muradın "Qəhrəmanlıq yüksəkliyi" kitabının əsas qəhrəmanı, Qarabağ müharibəsi iştirakçısı, Milli Qəhrəman polkovnik Şükür Həmidov da məhz C.Naxçıvanski adına məktəbin yetirməsidir. Polkovnik Həmidovun 2016-cı ilin aprelində erməni işğalçıları ilə döyüşdə göstərdiyi qəhrəmanlıq, Lələtəpə yüksəkliyinin düşməndən azad edilməsindəki şücaət kitabda özünün geniş əksini tapıb.

Müəllif çoxəsrlik epos ənənələrimizdən gələn bir stixiya ilə kitabda həm nəsr, həm də nəzm hissələrindən istifadə edib. Bu mənada "Qəhrəmanlıq yüksəkliyi"ni Aprel döyüşlərinə həsr olunmuş qəhrəmanlıq dastanı da adlandırmaq olar. Bu dastanın nəsr hissəsi Azərbaycan ordusunun yaranma tarixi və Aprel döyüşləri ilə bağlı müəllif təhkiyəsindən, döyüşün bilavasitə iştirakçısı olan zabitlərimiz, polkovnik Həmi-

dovun ailə üzvləri və müəllimlərinin Milli Qəhrəmanı səciyyələndirən fikir və təəssüratlarından ibarətdir. Bütün bunların nəticəsində oxucu Ş.Həmidovu təkcə bir döyüşçü kimi görməklə qalmayıb, həm də onun keçdiyi ömür yoluna nəzər salır, onu bir insan kimi tanıyır.

Şair öz şeirlərində də qəhrəmanın həm zahiri, həm də daxili portretini, ömür və tale yolunu, Lələtəpə yüksəkliyindəki qəhrəmanlığını lakonik, lakin dolğun və hərtəfəli əks etdirir:

*Səni Odlar ölkəsində
Sönməyən bir işıq gördüm.
Baxışında, duruşunda
Əzəmət, yaraşlıq gördüm.*

*Koroğlunun qəhrəmanlıq
Bulağından su içmişən.
Qaçacaq Nəbinin ayağı
Dəyən yerlərdən keçmişən.*

*Aprəl günü düşmənlərin
Başında şimşək tək çaxdın.
Lələtəpə zirvəsinə
Vətən bayrağını taxdın.*

G.Murad bəzən döyüş səhnələrinin təsvirini döyüşçülərin özünün dili ilə verir, hadisəyə kənardan yox, içəridən baxır və bu şeirin bədii təsir gücünü, effektivliyini artırır. Bu cəhətdən kitabdakı şeirlər arasında "Görə biləcəmmi bir də Qazaxı" şeiri xüsusi yer tutur. Şeir polkovnik Həmidovun komandirliyi altında Lələtəpə yüksəkliyinin alınmasında iştirak etmiş artillerist Kənan Məmmədlinin dilindən söylənilir. Şairin uğuru ondadır ki, o döyüşün ən qızgın çağında, odun-alovun içində döyüşçünün keçirdiyi hissləri, onun dünyaya göz açdığı Qazaxı yenidən görmək arzusunu real, psixoloji cəhətdən inandırıcı təsvir etməklə oxucunu birbaşa hadisəyə daxil edə bilir. Atəş səsləri, döyüşçülərimizin ölümə qalib gələn, yenilməz qələbə əzmi, irəli qaçanlar və yıxılanların qışqırığı və bütün bunlara paralel olaraq qəhrəmanın daxili düşüncələri – şeirdə bunların hamısı var. Amma bu döyüş simfoniyasında ayrı-ayrı səslər və daxili səs birinin ardınca yox, hamısı eyni vaxtda səsləndiyindən şeirə həyatda olduğu kimi bir canlılıq, çoxsəslilik gətirir. Bu polifonizm isə şeirin uğurunu təmin edir:

*Kimi yıxılırdı, kimi dururdu,
Qulaq tutulurdu atəş səsinədən.
İgidlər irəli atılırdılar,
Qorxmayıb ölümün od nəfəsindən.*

*Neçə qurban verib, alırdıq amma
Hər qarış təpəni, hər addım dağı.
Ataş aç-aça düşünürdüm mən:
Görə biləcəmmi bir də Qazaxı?*

Lakin kitab Qarabağdakı torpaqlarımızın düşməndən azad edilməsi uğrunda qəhrəmancasına döyüşən və Milli Qəhrəman adına layiq görülən bir nəfər zabitimizin həyat və döyüş yolunu əks etdirməklə qalmır. Onun əsas ideyası əsgər və zabitlərimizin Lələtəpə yüksəkliyinin alınmasındakı rəşadətini göstərməklə də məhdudlaşmır. Kitab bütövlükdə Azərbaycan ordusuna, onun yaranması və xalqımızın tarixi taleyindəki misilsiz roluna həsr olunub. Kitabın "Azərbaycan ordusu" şeiri ilə açılması bu baxımdan təsadüfi deyil. Şeir müasir poeziyamızda vətənpərvərlik mövzusuna həsr olunmuş poetik nümunələr arasında özünün emosional çağırış ruhu, dərin vətəndaşlıq pafosu ilə seçilir. Yüksək qətiyyət, əzm, milli orudumuzun gücünə, qələbəyə sarsılmaz inam ifadə edən bu şeiri kitabın proqram-manifesti saymaq olar.

*Yurdun hər qarışını sən qorudun qanınla,
Torpaqlara can verdin nəfəsinlə, canınla.
İftixar mənbəyimsən öz adınla, sanınla!
Sarsıda bilməz səni heç bir düşmən qurğusu,
Azərbaycan ordusu, Azərbaycan ordusu!*

Bədii ədəbiyyat bəzən tarixi hadisənin ardınca gedir, bəzən də onu qabaqlayır. G.Muradın "Qəhrəmanlıq yüksəkliyi" kitabı təkcə real hadisələri əks etdirməklə qalmayıb, Qarabağ torpaqlarının işğalçı düşməndən azad edilməsi ilə bağlı Azərbaycan xalqının arzu və istəklərini də özündə daşıyır:

*Qoymayın qisası namərd, yağıda,
İgid əsgər gərək laşkar dağında,
İnşallah alarıq Qarabağı da,
Laləli təpəni aldı əsgərim!*

S.Vurğunun ifadəsi ilə deəsk, qələm də bir sün-gü, şair də döyüşçüdür. "Qəhrəmanlıq yüksəkliyi" kitabı və ümumən Qarabağ mövzusuna həsr edilmiş kitabların bir neçə ümdə diqqətəlayiq cəhəti var. Bu kitablar tarixi hadisələri bədii yaddaşa köçürür, əsgər və zabitlərimizin döyüş ruhunu yüksəldir, gənc nəslin vətənpərvərlik ruhunda tərbiyəsinə müsbət təsir edir və nəticə etibarilə yurddaşlarımızda Qarabağ probleminin uğurlu həllinə inam oyadır. Mən də kitaba yazdığım ön sözün son nöqtəsini bu dərin inamla qoyur və qələbə gününün uzaqda olmadığına inanıram.

Nizami Cəfərov
Akademik, Millət vəkili

UNUTMAYAQ Kİ, UNUDULMAYAQ!

*Sən xalqımın aldığı nəfəsdən yaranmısan,
Azadlığa sevgidən, həvəsdən yaranmısan.
Oddan, alovdan keçən bir səsdən yaranmısan!
Dilimizin nidəsi, sözümlüğün vurğusu,
Azərbaycan ordusu, Azərbaycan ordusu!*

Hər misrasında Vətən sevgisi dil açan bu 14 hecalı şeirin müəllifi iki ildir ki, Qarabağ müharibəsi tarixində ilk dəfə qələbəyə namılı işıq yandıran Aprel döyüşlərinin əzəmətinə yaşayır və yaşadır. Haqqında danışacağım müəllif AYB-nin üzvü, Prezident mükafatçısı Güləmail Muraddır. Mən onu iki ildir tanıyıram. İki illik tanışlığımız müddətində onun Vətənə bağlılığı, vətəndaş mövqeyinin sarsılmazlığı, sözlə kübar davranışı, dünyagörüşünün çoxsaxəli olması məni heyrətləndirir. Məndən soruşsalar ki, G.Murad sizin üçün kimdir? Çəkinmədən: "Vətən sevdalısı, könül rübabında ən adi epizodu nəğməyə çevirə biləcək şairə" - deyərəm. Vətənə sevdasının sübutu son iki ildə qələmə aldığı "Qayıdış", "Aprel döyüşləri", "Qəhrəmanlıq yüksəkliyi" adlı əsərləridir. Müəllifin qələmə aldığı trilogiyaya daxil olan hər üç əsəri oxu-

duqca vətəndaşın Vətən qarşısındakı borcunun aliliyi canlanır düşüncələrimdə. Onun qəhrəmanları: Samid İmanov, Murad Mirzəyev, Şükür Həmidov mübarizliyin simvolik surətləridir. Bu surətlərin timsalında Vətən sözünün mahiyyəti daha böyük məna kəsb edir. Vətənə vətəndaş mövqeyinin bədii ifadəsini daim əsərlərində qabarıq şəkildə verməyə çalışan Şairə "Qəhrəmanlıq yüksəkliyi" adlı əsərində də getdiyi yola sadıq qalaraq Vətən və Vətəndaş məsələsini əsəri üçün başlıca motiv seçir. Vətənə məhəbbət hissi əsərin leytmotivini təşkil edir. Məncə, əsərdə Vətənə bağlılıq hissənin bu dərəcədə təqdimatı müəllifin özünün də Vətənə bağlılığının məntiqi nəticəsidir. Onun qələmə aldığı hadisələr sətir-sətir oxucunu özünə çəkir. Fikirlərin assosiativ çalarlarının eyni fonda təzahürü əsərin uğurunun təminatıdır. Əslində, sadə dillə təqdim olunan, dastan təsiri bağışlayan, nəsrə nəzmin üzvi şəkildə sintezindən doğulan bu əsərin məziyyətlərindən danışsaq, ilk növbədə son dövr ədəbiyyatımız üçün xarakterik olmayan, milli dərkən, özünəinam hissənin aşılındığını görürük. Bu hissə milli-mənəvi dəyərlərimizin ən yüksək şəkildə uğurlu təqdimatıdır. Son dövrlərdə lirik "mən"lərin öz daxilinə enmələri nəticəsində ortaya qoyduqları əsərlərdəki hadisələrin insan şüurunda yaratdığı tıxac nəticəsində az qala bədii ədəbiyyatda Vətən mövzusu arxaik-

laşıb. Bu gün Güləmail xanım Murad yaratdığı əsərlərlə sübut edir ki, vətən mövzusu bu günümüz üçün ədəbiyyatımızın əsas mövzusu olmalıdır.

Tənqidçi Əsəd Cahangirin G.Muradın "Aprel döyüşləri" kitabının təqdimatında bir yaradıcı aydınlığımızın: "Qarabağsız Qarabağa aid yazılan şeirlər mənə lazım deyil", - fikrinə qarşı işlətdiyi orijinal fikir daim məni düşündürür:

"Olmazmı, biz əvvəlcə Qarabağa gedib sonra ona aid şeirlər yazacağımız günü gözləməyək, əksinə yazdığımız şeirlər bizi Qarabağa aparsın?"

Bəli, bu fikir həqiqətin özülüdür. Bu gün Qarabağa aid yazılan şeirlər sabah bizi Qarabağa aparacaq. Elə mən də hörmətli tənqidçimizin fikrinə qatılaraq dəyərli şairəmizin "Qəhrəmanlıq yüksəkliyi" adlı əsərinə aid fikirlərimi davam etdirirəm. Bu kitab Aprel döyüşlərində şücaət göstərən, sağlığında Azərbaycan Respublikasının Milli Qəhrəmanı adını alan Şükür Həmidovun və onun döyüşçü yoldaşlarının qəhrəmanlığının dastanıdır. Müəllifin baş qəhrəmana və onun döyüşçü yoldaşlarına bəslədiyi ana sevgisi, vətəndaş məhəbbəti diqqət mərkəzindədir. Şükür Həmidovla görüşündə müəllif qəhrəmanı:

*"Səni odlar ölkəsində,
Sönməyən bir Günəş gördüm",*

- deyə salamlayır. Bu iki misradakı mükəmməl təşbeh müəllifin qəhrəmanına sevgisindən doğur. Həqiqətən də, Vətən uğrunda döyüşənlər, haqq uğrunda döyüşənlərdir. Haqq uğrunda döyüşənlərsə, Əbədiyyət simvolu olan Günəşə tay tutulurlar.

Və ya:

*"Nahaq qanlar yerdə qalmaz,
Yerdə qan oyaacaq bu qan.
Baxıb igid övladına,
Şükür deyir Azərbaycan!"*

Bu nümunənin son misrasında metonomiya şeirin bədii təsir gücünü artırmaqla yanaşı, həqiqətə dayanıqlılığı ilə yadda qalır. Müəllifin əsər boyu bədii dilin elementlərindən istifadəsini araşdırsaq, obrazlılığın həm fonetik, həm leksik, həm də qrammatik səviyyədə göstəricilərini sadalasaq, bir tədqiqat materialı yazmaq olar. Amma əsərə aid fikirlərimi təkcə bu istiqamətə yönəltmək istəmirəm. Əsərdə diqqətimi çəkən nüanslar çoxdur. Ən başlıca nüans Nəriman müəllimin ailəsindəki insanların Vətənpərvərlik əzminin bu səviyyədə olmasıdır. Şükür Həmidovun atası Nəriman müəllimin nitqinə ayrılan hissəni oxuyanda bir həqiqət gün kimi aydın olur: "Ot öz kökü üstündə bitər". Şükür Həmidovun babası da mühari-

bə iştirakçısı olub. O, Böyük Vətən müharibəsi zamanı böyük Vətən dediyimiz SSRİ qoşunlarının tərkibində faşizmə qarşı döyüşmüşdür. Babasının açdığı cığırı bu gün yol edən, ardınca böyük bir ordunu çəkib apara bilən Şükür Həmidov və onun döyüşü yoldaşlarının apardıqları operativ əməliyyat nəticəsində Lələtəpə yüksəkliyi düşməndən alınmış, ermənilərin mifik sədd adlandırdıqları Ohyanan səddi dağıdılmış, bununla da düşmənlərin döyüş ruhu əzilmişdir. 40-45 dəqiqə zaman kəsiyini əhatə edən əks-hücum zamanı bu qədər torpaqlarımızı işğaldan azad edən qəhrəmanlarımız sübut etdilər ki, Ali Baş Komandanımızın rəhbərliyi ilə şücaətli Azərbaycan ordusu varlığını sübut edərək bütün işğal altında olan torpaqlarımızı geri qaytarmaq iqtidarındadır. Bu fikri şairə "Lələli təpəni aldı əsgərim" şeirində orijinal şəkildə işləmişdir:

*"Çox da öyünməsin yağı, alarıq,
Bağcanı alarıq, bağı alarıq.
Təpəni almışığı, dağı alarıq,
Lələli təpəni aldı əsgərim"*

Şeirdə müəllifin gələcəyə ümidli baxışlarına söykənib deyirəm ki, əziz müəllif, sizin gəldiyiniz məntiqli yekun gec-tez öz həqiqiliyini sübut edəcək. Nə qədər

ki Şükürlər, Samidlər, Muradlar yetirir Vətən, Məhvə məhkumdur düşmən!

Sonda belə düşünürəm ki, əziz şairəmizin qələmə aldığı bu əsər vətən təəssübü çəkən hər bir oxucu üçün stolüstü kitab olacaq. İllər keçəcək, tarix eyni fonda, başqa donda təkrar olunacaq. Təkrarlanan tarixin acı sınaqlarından üzü ağ çıxmaq üçün biz bu gün qəhrəmanlarımıza sayğı və hörmətlə yanaşmalı, onları əməli fəaliyyətimizdə hər an yaşatmalıyıq. Bunu özlüyündə müqəddəs duyğu kimi bəsləyən, hətta ömrünün narahat anlarını da Vətən şəhidlərinin, qazilərinin yolunda sərf edən Güləmail xanım Murad yazdığı əsərlərlə müasir gəncliyə bunu söyləməyə çalışır: Bir həqiqəti dərk edək və gələcəyimizi həmin həqiqətin prinsipləri üzrə quraq: Unutmayaq ki, unudulmayaq!

*Elnur Uğur Abdiev
Şair-publisist, ədəbiyyatşünas,
Prezident mükafatçısı*

AZƏRBAYCAN ORDUSU

Sən xalqımın aldığı nəfəsdən yaranmısan,
Azadlığa sevgidən, həvəsdən yaranmısan,
Oddan-alovdan keçən bir səsdən yaranmısan!
Dilimizin nidası, sözüümüzün vurğusu,
Azərbaycan ordusu, Azərbaycan ordusu!

Bir əsr bundan öncə qoyulsa da təməlin,
Tərxilərin ən dərin qatına çatır əlin.
Azərbaycan eşqiylə bağlıdır hər əməlin!
Biləklərin qüdrəti, ürəklərin duyğusu,
Azərbaycan ordusu, Azərbaycan ordusu!

Cavanşir tarixlərə adını qanla yazıb,
Babək bayraq qaldırıb, zülmə üsyanla yazıb,
Koroğlu nəərə çəkib, qılınc-qalxanla yazıb!
Vətənimin qeyrəti, torpağımın namusu,
Azərbaycan ordusu, Azərbaycan ordusu!

Keçdi neçə yüzillər, sən yenidən yarandın!
Torpağımın ruhuna sanki bədən yarandın!
Nə yaxşı sən doğuldun, nə yaxşı sən yarandın!
Cavanların təpəri, körpələrin yuxusu,
Azərbaycan ordusu, Azərbaycan ordusu!

Əlağa Şıxlinski sənə "yaran, ol" dedi,
General Mehmandarov "marş, irəli, sol" dedi,
Ana Vətən dil açdı, sənə "yaxşı yol" dedi!
Hər atanın övladı, hər ananın yavrusu,
Azərbaycan ordusu, Azərbaycan ordusu!

Sular axdı, bulandı, coşan ümmana döndü,
Nuhun zamanı kimi sanki tufana döndü!
Heydər baba yenidən Azərbaycana döndü,
"Gəl" dedi, gözlərində qalmadı bu arzusu,
Azərbaycan ordusu, Azərbaycan ordusu!

Yurdun hər qarışını sən qorudun qanıyla,
Torpaqlara can verdin nəfəsinlə, canınla.
İftixar mənbəyimsən öz adınla, sanınla!
Sarsıda bilməz səni heç bir düşmən qurğusu,
Azərbaycan ordusu, Azərbaycan ordusu!

Ali Baş Komandanım durur sənənin başında,
Xalqın ümid yerisən Qarabağ savaşında!
Təbrik edirik səni qocaman yüz yaşında!
Nə qədər yazsam, yenə qaldı sözün çoxusu,
Azərbaycan ordusu, Azərbaycan ordusu!

Azərbaycan Milli
Kitabxanası

**Şükür Nəriman oğlu
Həmidov**

Azərbaycan Respublikası
Prezidentinin 19 aprel
2016-cı il tarixli 1966 nömrəli
Sərəncamı ilə "Azərbaycanın
Milli Qəhrəmanı" adına
layiq görüldü.

"Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı" adının vəsiqəsi

Azərbaycanın Milli Qəhrəmanının "Qızıl ulduz" medalının
vəsiqəsi

QƏHRƏMANLIQ YÜKSƏKLİYİ

Bu il anamızın anası Azərbaycanımız üçün əla-
mətdar günlərin yubileyləri ildir: Cümhuriyyətimiz-
in 100-cü ildönümü, Ordumuzun 100 illiyi, Ümum-
milli liderimizin – Heydər Əliyevin anadan olmasının
95-ci ildönümü... Vurğuladığımız fəxrli məsələlərin hər
birini təkcə mənə yox, dünyanın hər bir nöqtəsində
yaşayan azərbaycanlılar sayğı ilə qeyd edəcəklər.
Düşünürəm ki, hər bir vətəndaş bu hadisələrin yük-
sək səviyyədə keçirilməsinə hazır olmalı, Vətənimizin
adını ucaldan bu üç hadisəyə adına ehtiramını ifadə
etməlidir. Cümhuriyyətimiz dedikdə, Şərqdə ilk dəfə
demokratik respublikanın
qurulmasından söhbət ge-
dir. Bunu tam məsuliyyət
hissi ilə deyə bilərik ki,
Şərqdə demokratik prin-
siplərə dayanan ilk dövlət
biz qurmuşuq.

Məmməd Əmin Rə-
sulzadə, Fətəli xan Xoyski,
Səməd bəy Mehmandarov
Əliağa Şıxlinski digər döv-
lət xadimləri və hərbiçilə-

Tam artilleriya Allahı,
Genral Əliağa Şıxlinski

rimiz ölkənin ərazi bütövlüyünün qorunub saxlanması üçün igid oğullardan ibarət bir ordunun yaradılması məsələsini vacib bilmişdir.

İlk dəfə AXC hökumətinin qərarı ilə 1918-ci il iyunun 26-da ilk hərbi hissə – əlahiddə korpus yaranmışdır. Bu qərar Şərqi müsəlman aləmində demokratik hökumətin öz ordusunu yaratmasına hüquqi əsas verdi. Beləliklə, Milli Ordumuzun meydana gəlməsi istiqamətində uğurlu addımlar atıldı.

Qoca Şərqdə müstəqilliyin qaranquşu, bahar müjdəçisi AXC haqqında düşünəndə bir həqiqət fəxrlə boylanır: Zəkaların nurundan yoğrulmuş Cümhuriyyət ilk dəfə olaraq dünyaya xalqımızın müstəqilliyini elan etdi. Düzdür, Cümhuriyyətimiz 23 ay yaşadı, amma hər halda, milli kimliyimizi sübut edə bildi. Bu, bir həqiqətdir ki, dünyanın super güc dövlətləri ilə siyasət meydanında mübarizə aparmaq üçün ölkə rəhbəri siyasət elminin bütün sirlərini bilməlidir. Bir faktı xatırlasaq, fikrimizin isbatı olacaq. Keçən əsrin 93-cü ili... Müstəqil Azərbaycan... Həmin dövrü xatırlayanda ürəyimdən bir gizilti keçir, bu gizilti məni bu günün pəncərəsindən keçmiş boylanmağa səsləyir. Bəli, bu, o keçmişdir ki, ölkə müstəqil olsa da, parçalanmaq təhlükəsi ilə üz bəz idi. Ölkə daxilindəki hərc-mərclik baş alıb gedirdi. Əgər o dövrdə Azərbaycanımızın ümid mənbəyi, inam yeri

olan Ümummilli lider olmasa idi, Azərbaycanın bu günündən belə açıq ürəklə darısa və ya yaza bilməzdik. Heydər Əliyev Azərbaycanda hakimiyyətə gəldiyi ilk dövəndə olduğu kimi, xalqın ümidlərini doğrultdu. Bəla burulğanında çalxanan, dənizdə qasırgaya tuş gəlib batmaq təhlükəsi yaşayan gəmi – Azərbaycan məhz o bacarıqlı kapitanın idarəçiliyi ilə məhv olmaq təhlükəsindən xilas ola bildi. Heydər Əliyev hakimiyyətə gəldikdən sonra Azərbaycanın daxilində sabitlik yarandı, ölkə qardaş qırğınından, vətəndaş müharibəsindən qurtuldu. Ölkə daxilində sabitlik bərpa olunduqdan sonra o fenomen - Ulu Öndər beynəlxalq aləmdə Azərbaycanın təbliği işini gücləndirdi. Onun uğurlu xarici siyasəti öz bəhrəsini verdi, Azərbaycan dünyanın nüfuz sahibi olan ölkələri sırasına qoşuldu. Heydər Əliyevin Vətən qarşısında göstərdiyi xidmətlər təkcə bunlarla bitmir. Onun gördüyü işləri xatırlatsaq, insan fitrətinin nə qədər dərin olduğunun şahidi olarıq. Heydər Əliyev bacarıqlı diplomat, təəssübkeş Vətəndaş idi. Onun Vətənə bağlılığının nəticəsi idi ki, hələ 1971-ci ildə C.Naxçıvanski adına Hərbi məktəbin açılması, azərbaycanlıların öz ölkələrində hərbi biliklərə yiyələnməsi üçün SSRİ kimi nəhəng bir ölkə qarşısında inadla məsələ qaldırılmış və məqsədinə nail olmuşdu. Çünki Heydər Əliyev bir düha idi. O, Azərbaycanın gələcəkdə müstəqil

Bir sual bir azərbaycanlı kimi məni hər zaman düşündürür: Vətən sevgisinin isbatı varmı? Bu isbatın düsturu nədir? Bu suallar məzarlığına oxşayan beynimdə o qədər lal daşlar var ki... O daşların hər biri bir tarix kitabında əks olunan faktları daşıya biləcək gücdədir. Zaman – zaman o daşları ruhən qaldırmağa çalışsaq da, gücsüyük. Onlar bu torpağın bətninə xəzinəyə bəsdırilib. Əminəm ki, elə bir cihaz tapılsa, o daşların altını oxuya bilsə, yer üzündə o gün həyat adlı işıq sönər.

Bəli, Vətən və vətənpərvərlik... Bu iki söz az qala hər gün ruhumu diksindirir. Hər gün, hər an Vətən uğrunda göz qırpmadan canından keçməyə hazır ola bilən Vətən övladlarını düşünürəm. Demək, Vətən sevgisinin isbatı elə onun uğrunda yaşamaq və ölməkdir. O ölüm ki, ölümsüzlüyə uzanır, nəticədə bu ölüm özü də elə əbədi yaşam haqqı qazanır.

İlahi, sirlərlə dolu bu dünyanda kirayə yaşayan bir qonağam. Hər gün ev sahibindən – səndən bir az ömür diləyirəm ki, Vətən qarşısında öz vətəndaşlıq borcunu yerinə yetirən layiqli övladlarımızın dastan ömrünü könül sazımda dilləndirim, tarixin bir səhifəsində işıqlandırım. O işıq insanların tarixdə hər gün işıqlandırılması yaddaşımızı daim təzələyər, heç vaxt öz soy-kökümüzdən uzaqlaşmağa qoymaz. Mənə görə, Vətən üçün çalışan hər bir kəs qaranlığın bətnin-

də gur yanan işıqdır. Biz onları nişan bilib hərəkət etsək, neçə xoş sabahlara yürüyürük? Belə insanlar, şükür ki, bu gün də cəmiyyətimizdə var. Onlardan biri Aprel döyüşləri zamanı misilsiz hünər göstərən, işğal altında olan torpaqlarımızın geri qaytarılması üçün göz qırpmadan canını verməyə hazır olan Azərbaycan Respublikasının əfsanəvi Milli Qəhrəmanı Şükür Həmidovdur.

Qubadlı Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı **Malik İsaqov Xızır oğlu**

Qəhrəmanı düşünə-düşünə xəyalımda səfərdəyəm... Bu səfər məni keçən əsrin ən xoşbəxt günlərinə – Qarabağımızın işğal altında olmadığı rahat-rahat gedib sərni bulaqlarından içdiyimiz, gədiklərini aşib keçdiyimiz həmin o xoşbəxt günlərə aparır. Qubadlı, igidlər oylağı, cənnət guşəsi... Sənin qoynunda Vətən yaraları açıldı düşmən güllələri ilə. Bu gün o yaralar cəsür oğullarımızın - Şükür Həmidov kimi qəhrəmanlarımızın şücaəti sayəsində bir- bir sarınır. Bu sarğının altında məhəmm kimi şəhidlərin qanlarının sürtüldüyünü duyduqca içimdən bir hiss keçir: kaş Qarabağ tezliklə azad oluna, daha heç bir qarıya şəhid xəbəri gətirməyə qapı döyən əllər. Kaş həqiqətə çevrilə arzular. Bu arzular qoynunda ümidlərimiz bar verə... Bu düşüncələrlə artıq Qubadlı Rayon İcra Hakimiyyətinin binasında yam. Bura gəlməkdə məqsədim Qubadlı rayon İcra Hakimiyyətinin Başçısı ilə görüşüb, Aprel döyüşlərinin əfsanəvi qəhrəmanı – Milli Qəhrəmanı Şükür Həmidov haqqında tutarlı məlumatlar toplamaqdır. Bəli, İcra Hakimiyyətinin Başçısı İsaqov Malik Xızır oğlu çox səmimi qarşılayır məni. Səmimi ünsiyyətimiz qısa vaxt ərzində mənə bir inam hissi doğurur. Rayonunun qayğısına bu cür ciddi yanaşan İcra Başçıları olan yerə Möhtərəm Prezidentimizin ölkəmizi region- region inkişaf etdir-

mək istəyi tam həyata keçəcəkdir. Hörmətli Malik müəllimə mü-raciətə: bu gün Qubadlı əhalisi üçün fəxrdir ki, Şükür Həmidov kimi qəhrəmanı var- deyərək o: "Əlbəttə, Şükür Həmidov kimi qəhrəman yetirən cəmiyyət fəxr etməlidir. Qubadlıda qəhrəman və qəhrəmanlıq çox doğma anlayışdır. Əgər tarixə nəzər salsaq, görərik ki, Qubadlı daim Qaçaq Nəbi, Həcər kimi xalq qəhrəmanları, Mir Mehdi Xəzani, Süleyman Rəhimov, Qasım Qasımsadə, şöhrət oerdenli yazıçı-jurnalist Əli İldırımoglu kimi adiblər, Mir Sədi ağa kimi ölüyalar, Kamran Hüseynov, Nəzər Heydərov, Valeh Bəşadlı, Möhbəli Əmiraslanov, Əli İbrahimov kimi dövlət xadimləri, Çingiz İldırım kimi xalq komissarı, Əliyar Əliyev kimi Milli Qəhrəmanları ilə fəxr etmişdir. Bu gün haqqında fəxarətlə bəhs etdiyimiz Şükür Həmidov da adlarını sadaladığım fəxrli insanlarla bir cərgədə dayanmağa layiq olan oğullarımızdandır. O, bunu öz canı, qanı bahasına ortaya qoymağı bacardı. Məlum Aprel döyüşlərində qələbənin təmin olunmasında Şükür Həmidovun döyüşdə göstərdiyi fəallıq bir Rayon İcra Başçısı kimi məni qürurlandırır. Onun haqqında nə qədər istəsəniz, könüləcan sözlər danışa bilərim. Çünki o Qubadlının adını, Azərbaycanın adını ucalara qaldıran qəhrəman həməllimizdir". Bu zaman mən Malik müəllimin sözlərinə qüvvət verərək deyirəm ki, haqiqətən, əfsanəvi qəhrəmanlıq məhz belə olur. O, mənim sözüümü təsdiqləyərək Şükür Həmidov haqda yenə də ürəkəcan sözlər danışır və sonda öz kəməçilərində mənim Şükür Həmidov haqda ətrafı məlumat toplaya bilməyə üçün nə lazımsa etmələrini tapşırır. Mən hörmətli Malik müəllimdən əsl vətəndaşlıq, haqiqi İcra Başçısı qayğısını gördükdən sonra ona təşəkkür edir və axtardığının arxasınca yoldaşlarla yola düzəlirəm. Bir daha bu əsərin yazılması üçün göstərdiyi diqqətdən dolayı Qubadlı rayon İcra Hakimiyyətinin Başçısı cənab İsaqov Malik Xızır oğluna dərin təşəkkürümü bildirirəm. Uca Yaradan daim işlərinizdə yar və yardımınız olsun!!!

Əslən Qubadlıdan olan Şükür Nəriman oğlunun ailəsi 1993-cü ildə Bakıya gəlib. Şükürün ailəsi köçkün

kimi Sumqayıt şəhərində məskunlaşıb. Bu ailəni ziyarət etməzdən əvvəl Ofelya xanımla Sumqayıt şəhərinin «Poeziya evi»ndə görüşəsi olduq.

İlk dəfə idi ki, mən bu «Poeziya evi»ndəydim. Təəccübümü gizlədə bilmədim. Sanki ağ otaqda qurulmuş bir muzey idi. Daxil olanda ilk gördüyüm yuxarı başda Ulu öndər Heydər Əliyevin büstü oldu. Qarşısına ağ çiçəklər düzülmüşdü. Büstün sağında və solunda Ulu öndərin müdrik sözləri yazılmışdır:

«Sumqayıt bütün Azərbaycanın gözəl təəcəssümüdür».

«XXI əsr Azərbaycanın yüksəliş əsri olacaqdır».

«Azərbaycanın Dövlət müstəqilliyi bizim tarixi nailiyyətimizdir».

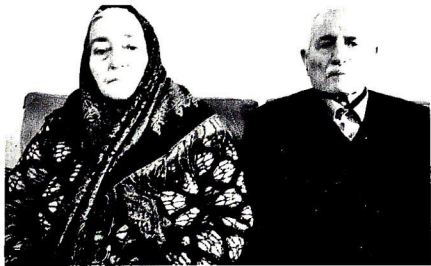
«Sumqayıt Azərbaycan xalqının birlik, həmrəylik şəhəridir».

«Poeziya evi»nin daxilində hər iki tərəfdə Heydər Əliyevin fəaliyyətindən bəhs edən şəkillər və klassiklərimizin şəkilləri asılmışdır.

Şairlərimizin şəkillərinin üstündə Heydər Əliyevin bu sözləri yazılmışdır. «Hər bir şair Azərbaycan üçün dəyərlı şəxsiyyətdir». «Bizi millət kimi qoruyub saxlayan məhz dilimiz, ədəbiyyatımız, tariximiz, ənənələrimizdir». Bu sözlərin alt tərəfindən klassik şairlərimiz: Xaqani Şirvani, İmadəddin Nəsimi, Məhəmməd Füzuli, M.F.Axundov, Səməd Vurğun, Hüseyn Cavid, Əhməd Cavad, Mikayıl Müşfiq, Rəsul Rza və

başqalarının portretləri asılmışdı. «Poeziya evi»nin daxilində hər iki tərəfdən lövhədə klassik Azərbaycan ədəbiyyatı inciləri: N.Gəncəvinin «Sirlər xəzinəsi», «Xosrov və Şirin», «Yeddi gözəl», «Leyli və Məcnun», «İsgəndərnamə – İqbalnamə», «İsgəndərnamə – Şərəfnamə» kitabları yerləşdirilmişdir. Heyranlıqla bu lövhəyə baxırdım ki, Ofelya xanımın səsi məni ayıltdı: «Güləmail xanım, Şükürün qardaşı Əsədlə danışmışam, biz gedə bilərik».

Biz Şükürün ailəsilə yollandıq. Hə, bu arada Ofeliya xanıma öz minnətdarlığımı bildirirəm ki, mənə gözəl bir gün yaşatdı.

*Qəhrəmanın anası Həmidova Şərqiyyə,
atası Həmidov Nəriman*

13.02.2018-ci il tarixdə Azərbaycanın ən gözəl şəhərlərindən biri olan Sumqayıtda Şükür Həmidovun ata ocağındaydıq. Doğrudan da belə qəhrəman oğullarımızın ata-anası da qəhrəmandırlar. Atasını söhbətə belə başladı: «Biz Sumqayıta 1993-cü ilin sentyabr ayının 1-də gəlmişik. Mənim böyük oğlum Ələkbərin birotəqlı evi vardı. Evi birotəqlı olsa da, ailəliklə o birotəqlı evdə məskunlaşdıq. Qubadlının Başarat sovetliyinin Armudluq kəndindən gəlmişdik. İki aydan sonra köçkünlərə verilən bu binada yerləşdik. Şükür Allaha!

Şükür mənim dördüncü oğlumdur. O, 1975-ci il aprelin 1-də Armudluq kəndində dünyaya göz açmışdır.

Şükürün dünyaya gəlişi ürəyimə təpər, qollarıma qüvvət gətirmişdi. Sevincimin həddi-hüdudu yox idi.

Evdə qardaşlarının kiçiyi olsa da, özünü həmişə böyük kimi aparırdı. Mən ona «qəhrəman oğlum» deyərdim. Uşaqlıqda, hər hansı bir şeyi hədəfə almaq üçün raqatka düzəldərdi, raqatkanı haçalı ağacdan düzəldərdi. Sanki bir yay və ox idi. Ağacın uclarına bağladığı hər iki rezinin ortasında ayaqqabı dili kimi düzəldilmiş tutum olurdu. Bu o, tutumdur ki, daşı orada yerləşdirib, yayı dartanda daş raqatkadan çıxıb hədəfi nişan alır. Deyirdi: «Ata, mən düşməni beləcə hədəfə alıb məhv edəcəyəm». Yay oxunu əvəz edən raqatkadakı daş idi.

Kəndimiz meşəliyin içərisində yerləşirdi. Bax Şükür o ağacların başında gəzərdi. Raqatkadan ən çox quşları vurmaq üçün istifadə edərdi. Gündəlik 5-6 kol quşu vurub anasının yanına qaçar, deyərdi: «Bax, ana, ovdan gəlmişəm, sənə bunları gətirmişəm. Düşməni də beləcə bir-bir qırıb məhv edəcəyəm». Uşaqlıqdan Vətənə məhəbbət, düşməyə nifrətlə böyüdü. Çünki bizim evdə tez-tez II Dünya müharibəsindən söz düşərdi. Şükürün babaları II Dünya müharibəsində iştirak edib. Hətta mənim atam 1941-ci il yanvarın 6-da II Dünya müharibəsinə gedib, evə 1946-cı il yanvarın 6-da qayıdıb. Gec gəlməyinin səbəbi sovet-yapon müharibəsində iştirak etməsi idi. Mənim atam Əhməd kişi tikinti mühəndisi idi. Qubadlı rayonunda tikinti mühəndisi işləyirdi. Rus dilini mükəmməl bilirdi. Rus dilini bildiyi üçün sovet-yapon müharibəsi vaxtı tərcüməçi kimi xidmət edib. Belə bir ailədə böyüyən, əlbəttə, Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı olacaq. 1982-ci ildə Şükür Başarat kənd orta məktəbində dərslə başlayıb. 1990-cı ildə 8-ci sinfi qurtarıb və həmin ildə Cəmişid Naxçıvanski adına Hərbi məktəbə daxil olmuş, məktəbi 1993-cü ildə bitirmişdir.

Naxçıvanskidə birinci kursda oxuyarkən Şükür evə tətillə gəlmişdi. Bir gün dedi: «Ata, mənə 40 dənə qəzet lazımdır». Soruşdum: «Nə üçün?». Dedi: «Ata, məktəbdə idman zalında qəzetləri üst-üstə yığıb di-

vara mismarlayacağım, məşqdə yumruqla elə vurmalıyıq ki, qəzet didik-didik olsun. Düşmənləri də üst-üstə yığıb belə didik-didik edəcəyik».

O vaxt Qubadlı rayonunda «Avanqard» qəzeti çıxırdı. Mən də ondan bir topa alıb verdim Şükürə. Şükür onu məktəbə apardı.

Mən 10 uşaq atasıyam».

«Nə gözəl! Onda Şərqiyyə ana da qəhrəmanlar anası qəhrəman Şərqiyyədir, - dedim -. Maşallah». «Bəli, o elə qəhrəmanlar anasıdır, Güləmail xanım», dedi:

«4 oğlum, 6 qızım var. Əlbəttə, belə bir ailədə böyüyüb başa çatan hər bir uşaq ailəni bir ordu kimi qəbul edir. Ordu başçısı olmaq istər. Necə ki, hər bir əsgərin könlündən general olmaq keçir. Niyə də olmasın ki?!

Şükür C.Naxçıvanskini qurtardıqdan sonra təyinatını Naxçıvan Muxtar Respublikasına verdilər. Orada tağım komandiri, sonra batalyon komandiri təyin etdilər.

Həmin vaxt mən Sumqayıtda yerləşən Qubadlı rayonunun Zilanlı kənd orta məktəbində ibtidai sinif müəllimi işləyirdim. Mənimlə bərabər bir məktəbdə çalışan Qubadlı rayonunun Aşağı Həmzəli kəndindən olan Könül xanım Bakı Dövlət Universitetinin filologiya fakültəsini bitirmişdi. İlk gündən Könül xanımın

əxlaqı, tərbiyəsi, hərəkətləri, davranışı xoşuma gəlmişdi. Şükürün də evlənmək vaxtı idi. Mən oğluma Könül xanım ilə evlənməsini təklif etdim. Onlar görüşdülər və ulduzları bərişdi. 11.08.2003-cü ildə toyları oldu. Onu da deyim ki, toy ərəfəsində Naxçıvandan, yəni işlədiyi yerdən xəbər gəldi ki, sizi 45 günlük kursa yazmışıq. Bakıda imtahan verməlisən. İmtahanını verdi, oxudu və toylarını etdik. Sonra Könül xanımı da götürüb Naxçıvana işə qayıtdı. Təhsilini artırmaq üçün Hərbi Akademiyaya imtahan verdi və qəbul olundu. Akademiyayı qurtardıqdan sonra Cəlilabad rayonunun Göytəpə kəndində işləməyə başladı.

Mən həm də 18-20 yaşından arıqlıqla məşğul olurdum».

Şükür Həmidov və anası Şərqiyyə Həmidova

Bu vaxt Şükürün anası sözə qarışıb dedi: «Ay kişi, özündən yox ey, Şükürdən danış».

«Hə, şair, onu bir də təkrar deyim ki, Şükürün babaları da II Dünya müharibəsi iştirakçıları olub. Şükür də, şükür Allaha, onların yolunu gedib. Polkovnikdir. Nə qədər ki, mən oğlum Şükürlə qürur duyub fəxr edirəmsə, Azərbaycan xalqı da o qədər fəxr edir. Şükür indi gənc nəsil üçün bir məktəb, bir örnəkdir. Mən inanıram ki, bu gün fəxr etdiyimiz Şükür Həmidov sabah general olacaq.

Şükür Həmidov iki uşaq atasıdır. Qızı Əzizə 23.02.2005-ci ildə, oğlu Nurlan isə 18.05.2008-ci ildə dünyaya göz açmışdır. Allah onları və bütün Azərbaycan xalqını qorusun. Amin!

Müharibə vaxtı keçirdiyim hiss, həyəcanı heç bir ata-ana keçirməsin, bu həyəcanı sözlə demək mümkün deyil. Polkovnik Şükür Həmidov hal-hazırda Beyləqan rayonunda «N» sayılı hərbi hissədə korpus komandirinin müavini işləyir. Qələbə, zəfər bizimlədir. İnşallah».

Gecədən keçmişdir. Zəng səsi. Çox narahat oyan-dım, ilahi, görəsən nə baş verib, bu vaxtsiz zəng. Çox şükür ki, zəng edən bizim əfsanəvi qəhrəmanımız Şükür Həmidovun qardaşı Əsəd Həmidov idi.

«Xoş bir xəbər. Səhər Şükürlə sizi görüşdürə bilərəm» - deyə sözə başladı. Bu an mənim beynimdən

Şükür Həmidovun giziri olan Oqtay İsmayılovun onun haqqında dediyi sözlər uğuldadı.: «Haydı igidlərim, əsgərlərim, irəli. Qoy mənim cəsədim sizlərə sipər olsun, amma irəli... Zəfər qələbə bizimdir deyə, əmr verirdi». «Nə gözəl... Bu ki, xoş təsadüf oldu. Mən hazırlayırdım ki, Şükürün iş yerinə – Beyləqana gedim. Lap yerinə düşdü». Doğrudan da, təsadüfdən zərurət yaranır. Bu da zərurət, Şükürlə görüşürəm.

Güləmail Murad əfsanəvi qəhrəman Şükür Həmidovla

07.03.2018-ci il 28 may metrosunda. «Tərcümeyihəliyindən məlumatım var, - deyə sözə başladım - Siz bölgədə gördüyünüz işlərdən danışın. Mənim üçün və oxucular üçün çox maraqlı olar. Mən azərbaycanlı olmağım ilə fəxr edirəm deyən, Şükürü şeirimlə salamladım». Onu odlar ölkəsində sönməyən Günəşi gördüm. Bu Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Şükür Həmidov idi.

Şükür deyir: Azərbaycan!

Səni Odlar ölkəsində
Sönməyən bir işıq gördüm.
Baxışında, duruşunda
Əzəmət, yaraşiq gördüm.

Şərəfli zabit ömrünü
Tanrı özü verib sənə.
Çiyindəki ulduzları
Tale göydən dərib sənə.

Koroğlunun qəhrəmanlıq
Bulağından su içmişən.
Qaçaq Nəbinin ayağı
Dəyən yerlərdən keçmişən.

Aprel günü düşmənlərin
Başında şimşək tək çaxdın.
Lələtəpə zirvəsinə
Vətən bayrağını taxdın.

Bir örnəksən cavanlara,
Sən ey Milli Qəhrəmanım!
Sənin kimi igidlərlə
Yüksəlir şərəfim, şanı.

Yer götürməz, göy götürməz,
Belə zülmü, belə dağı.
Geci-tezi var, qardaşım,
Alacağıq Qarabağı!

Nahaq qanlar yerdə qalmaz,
Yerdə qan oyacaq bu qan.
Baxıb igid övladına,
Şükür deyir: Azərbaycan!

Günəş kimi doğ göylərdən,
Qoy düşmənin çıxsın canı.
Ümidimiz sizləradır,
Qəhrəmanlar qəhrəmanı!

«Komandiri olduğum «N» sayılı hərbi hissə rəhbərliyi aprelin 1-dən 2-ə keçən gecə əks-hücumu

keçdi, birinci eşelonda müdafiə olunan bölmələrimiz düşmənin niyyətini bildilər, vəziyyəti yuxarı komandanlığa məruzə etdilər. Bölmələrimiz düşmənin hücumunu ön xətdə dayandıрмаğa nail oldu, düşmən şəxsiyyət və zirehli texnika cəhətdən maksimum itki verdi. Bu barədə korpus komandirimiz general-mayor Mayis Bərxudarova məruzə olundu və onun əmri ilə əks hücumu keçib, düşmən bölmələrini ön xətdə darmadağın edərək, düşməni geri çəkilməyə məcbur etdik.

Bəli, doğrudan da əsgər və qəhrəmanlarımızla bərabər onların ataları, qardaşları da döyüşürlər. Onlara Allah can sağlığı, uzun ömür versin.

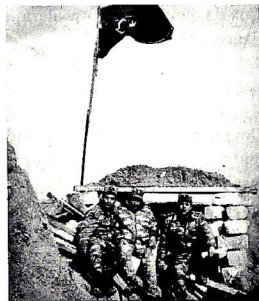

Soldan: Şükür, atası Nəriman Həmidov,
Şükür Bərxudarov, oğlu general-mayor Mayis Bərxudarov
qardaşı Əsəd

Düşmən qəhrəman əsgərlərimizin qarşısında tab gətirməyəcəyini bilərək pərakəndə şəkildə qaçmağa başladı. Təbii ki, əsgərlərimizin (müşahidəçilərin) ayıq-sayıq səyi nəticəsində düşmənin niyyətini əvvəlcədən aşkarladığı və bütün bölmələr gizli şəkildə qaldırılaraq, döyüş təyinatı yerlərini tutdular və müdafiə döyüşünün planına uyğun olaraq müdafiə döyüşü davam etdirildi. Gecə şəraitində istər piyadalarımız, istər zirehli texnikamız, istərsə də artilleriya bölmələri, eləcə də digər bölmələrimiz dəqiq və uğurlu gecə döyüşü apardı, düşmən 1991-1992-ci ildə qarşılaşdığı qeyri-peşəkar, köməksiz, döyüş taktikası olmayan bir ordu ilə yox, silah və texnika ilə silahlanmış əsl orduyla qarşılaşdı.

Döyüş zamanı əsgərlərimizin, gizirlərimizin gözündə qələbə sevinci şölələndirdi. Hətta yaşının çox olmasına baxmayaraq, general-mayor Bəkir Orucov komandır idarəetmə məntəqəsindən çıxıb bizimlə bərabər işğaldan azad olmuş ərazilərimizdə döyüşərək öndə gedirdi. Bunu fəxrlə deyirəm.

General-mayor Mayıs Bərxudarovun mükəmməl taktikası ilə, göstərdiyi şücaəti ilə briqadanın bölmələri Lələtəpə yüksəkliyini, əlavə əraziləri düşmən işğalından azad etdi və qəhrəman əsgərlərimiz bayrağımızı Lələtəpə yüksəkliyinə sancdılar. O bayraq öz yerində qürurla, fəxrlə dalğalanır».

Lələtəpə (Lələli təpə) yüksəkliyi

Ey böyük Yaradan, həmd olsun sənə,
Lələli təpəni aldı əsgərim.
Bu çəmən, bu çiçək mənimdir yenə,
Lələli təpəni aldı əsgərim.

Xainlik, xəbislik düşməyə qaldı,
Əsgərim, döyüşüb qələbə çaldı,
Lələ mənə qaldı, gül mənə qaldı,
Lələli təpəni aldı əsgərim.

Çox da öyünməsin yağı, alarıq,
Bağcanı alarıq, bağı alarıq,
Təpəni almışıq, dağı alarıq,
Laləli təpəni aldı əsgərim.

Qoymayın qisası namərd, yağıda,
İgid əsgər gərək ləşkər dağıda,
İnşallah alarıq Qarabağı da,
Laləli təpəni aldı əsgərim.

Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Şükür Nəriman oğlu Həmidovun tərcümeyi- halına nəzər yetirək.

«Mən, Həmidov Şükür Nəriman oğlu, 1975-ci il aprelin 1-də Qubadlı rayonunun Armudluq kəndində anadan olmuşam.

1982-ci ildə Başarat kənd orta məktəbinə daxil olmuşam, 1990-cı ildə həmin məktəbi bitirmişəm. 1990-cı ildən 1993-cü ilədək təhsilimi Bakı şəhəri Cəmşid Naxçıvanski adına Hərbi məktəbdə davam etdirmişəm. 1993-cü ildə Bakı Ali Ümumqoşun Komandirlər Məktəbinə daxil olmuşam və həmin məktəbi 1995-ci ildə motoatıcı ixtisası üzrə bitirmişəm. Məktəbi bitirdikdə mənə «kiçik leytenant» hərbi rütbəsi verilmiş və Müdafiə Nazirinin əmrinə əsasən 216 saylı hərbi hissəyə göndərilmişəm. 07.06.1995-ci il tarixindən 22.06.1999-cu il tarixinədək 050 nömrəli hərbi hissənin

motoatıcı tağım komandiri, 22.06.1999-cu il tarixindən 01.09.2002-ci il tarixinədək 050 nömrəli hərbi hissənin motoatıcı bölük komandiri, 01.09.2002-ci il tarixindən 25.09.2003-cü il tarixinədək 050 nömrəli hərbi hissənin motoatıcı tabor komandirinin maddi-texniki təminat üzrə müavini, 25.09.2003-cü il tarixindən 15.07.2005-ci il tarixinədək 215 nömrəli hərbi hissədə motoatıcı taborun qərargah rəisi, 15.07.2005-ci il tarixindən 10.08.2006-cı il tarixinədək 215 nömrəli hərbi hissədə motoatıcı tabor komandiri vəzifəsində xidmət etmişəm, 10.08.2006-cı il tarixindən 25.06.2008-ci il tarixinədək Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin Hərbi Akademiyasında təhsil almışam. 25.08.2008-ci il tarixindən 10.09.2010-cu il tarixinədək 704 nömrəli hərbi hissənin 1-ci mexanikləşdirilmiş taborunun komandiri, 10.09.2010-cu il tarixindən 18.06.2011-ci il tarixinədək 706 nömrəli hərbi hissənin qərargah rəisi – hərbi hissə komandirinin müavini, 18.06.2011-ci il tarixindən 702 nömrəli hərbi hissənin qərargah rəisi-hərbi hissə komandirinin müavini, 12.02.2012-ci il tarixindən 161 nömrəli hərbi hissənin qərargah rəisi-hərbi hissə komandirinin müavini, 18.01.2013-cü il tarixindən 703 nömrəli hərbi hissənin komandiri, 15.02.2014-cü il tarixindən 051 nömrəli hərbi hissənin əməliyyat şöbəsi (Q3) rəisinin gündəlik fəaliyyətinin planlaşdırılmasına və qoşun xidmətinə nəzarət üzrə

baş köməkçisi, 09.05.2014-cü il tarixindən 051 nömrəli hərbi hissənin əməliyyat şöbəsi (Q3) rəisinin müavini, 27.11.2014-cü il tarixindən 701 nömrəli hərbi hissənin qərərgah rəisi-hərbi hissə komandirinin müavini, 03.02.2015-ci il tarixindən 706 nömrəli hərbi hissənin qərərgah rəisi-hərbi hissə komandirinin müavini, 15.07.2015-ci il tarixindən 706 nömrəli hərbi hissə komandiri vəzifəsində xidmət edirəm.

Müdafiə naziri Zakir Həsənov və Şükür Həmidov

Mən Azərbaycan Respublikası Prezidenti adından Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirinin 043/T nömrəli 25 iyun 2004-cü il tarixli əmri ilə «Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin yaranmasının 10 illiyi (1991-2001) Yubiley medalı»,

0142/T nömrəli 19 iyul 2008-cü il tarixli əmri ilə Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin yaranmasının 90 illiyi (1918-2008) yubiley medalı» ilə,

055/T nömrəli 26 iyun 2005-ci il tarixli əmri ilə «Qüsursuz xidmətə görə III dərəcəli» medal,

051/T nömrəli 25 iyun 2010-cu il tarixli əmri ilə «Qüsursuz xidmətə görə II dərəcəli» medal,

22.06.2012 030/T nömrəli əmri ilə «Hərbi xidmətdə fərqləndiyinə görə III dərəcəli»,

24.06.2013 0103/T nömrəli əmri ilə «Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin yaranmasının 95 illik (1918-2013) yubiley» medalı

051/T nömrəli 26 iyun 2015-ci il tarixli əmri ilə «Qüsur-suz xidmətə görə I dərəcəli» medal ilə təltif olunmuşam.

Mənə 07.06.1995-ci ildə «kiçik leytenant», 20.06.1997-ci ildə «leytenant» 30.06.1999-cu ildə «baş leytenant», 30.06.2002-ci il tarixdə «kapitan», 30.06.2005-ci il tarixdə «mayor» 30.06.2010-cu il tarixdə «polkovnik-leytenant», 10.05.2016-cı il tarixdə «polkovnik» hərbi rütbələri verilmişdir və aşağıdakı medallarla təltif olunmuşam.

Şükür Həmidov, həyat yoldaşı Könül xanım, qızı Əzizə, oğlu Nurlan

Evlüyəm, iki övladım var. Qızım Əzizə, oğlum Nurlan.

Həyat yoldaşım: Həmidova (Əliyeva) Könül Qasımlı qızı 1979-cu il noyabrın 25-də Qubadlı rayonunun Həməzli kəndində anadan olub. Azərbaycanlıdır. Sumqayıt şəhəri 20-ci məhəllə, ev 4, mənzil 36-da yaşayır və həmin ünvanda qeydiyyatdadır.

Mən qeyri-ixtiyarı soruşdum: «Həyat yoldaşımı sevirsənmi?» «Sevirəm, əfsanələrdə olduğu kimi, deyəsən, sevirəm», dedi. Qələmimsə Şükür oğlumun ömür-gün yoldaşı Könül xanıma olan duyğularını belə yazdı:

Sevirəm axı!

Könlümü şumlayıb, sevgi əkmışəm,
 Deyəsən, mən səni sevirəm axı!
 Qəlbimdən gözümə bir arx çəkmişəm,
 Deyəsən, mən səni sevirəm axı!

Sel olub çaylara qarışırım mən,
 Göydə günəş ilə yarışırım mən.
 Gah küsür, gah da ki, barışırım mən
 Deyəsən, mən səni sevirəm axı!

Bilmirəm, gündüz, ya gecə gəlmisən?
 Bunca yolu keçib, necə gəlmisən?
 Ürək bir Kəbədir, Həccə gəlmisən,
 Deyəsən, mən səni sevirəm axı!

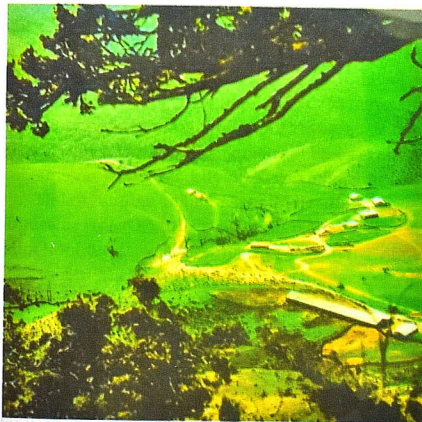
Daşlara əksimi çəkməmişən sən,
 Çöllərdə göz yaşı tökməmişən sən.
 Hələ belə sevgi görməmişən sən,
 Deyəsən, mən səni sevirəm axı!

Bu elə sevgidir daşa yazılmaz,
 Fərhad-Şirin kimi qoşa yazılmaz.
 Yazmaq istəsən də, haşa, yazılmaz,
 Deyəsən, mən səni sevirəm axı?

Ata yenə sözə başladı.

«Bəlkə də olduğu kimi çətdirməyə üçün söz tapmadım. Eşitdiyim, gördüyüm və iştirakçısı olduğum bəzi hadisələrə toxunuram. Allah Armudluq kəndini təbii qala, cənnət qalası yaratmışdır.

Bax, şair, bizim kənd belə kənd idi. İndi o səssiz-səmirsiz, sükut içində yatan dağların, bağların, züm-züməli bulaqların həsrətindəyik...

Milli qəhrəman Şükür Həmidovun kəndi Armudluq

Tarixin bu hökmü gör necə ağırmuş.

Yollara dikilib kəndimin həsrət dolu gözləri, bizi gözləyir – qış, payız, yaz, yay.

Hələ ki, biz də ümidlə, arzuyla yaşayırıq. Allah qoysa, biz də qovuşub, deyib-gülərik. Elə öz torpağımızda kəndimiz Armudluqdaca ölərik...

Ürək deyir: torpağımın haqq bağıran oğlusan, Yurdunda yan ki, Armudluqda közün qalsın...

Kənd Pir dağı, Muncuqlu dağı, Qaraquş oturan (Qartal) dağı, Fətəli qışlağı dağı və Suluqab deyilən bir yüksəkliklə əhatə olunub. Pir dağından başqa digər dağların hamısının meşə ilə örtülü tərəfi bizim kənd tərəfə baxır. Pir dağının yalçın qayaları üzü kəndə baxır. Armudluq kəndi Pir dağının ətəyində yerləşir. Ona görə də Pir dağına «Armudluğun piri» deyirlər. El arasında hələ belə and da geniş yayılmışdır: «Armudluğun piri haqqı». Dağın uzunluğu 1500 m, hündürlüyü 1000 m-dən çoxdur. Dağın sinəsində təbiətin yaratdığı koğuşlarda bizim görə biləcəyimiz yerlərdə 15-dən artıq bal arısı yuvası, saysız-hesabsız quş yuvaları (Qartal, Quzğun, Göyərçin və s.) var.

Pir dağının zirvəsində bir qəsər var. Əfsanələr kitabında yazılır ki, bir gün Armudluq kəndinin qızgəlini yığışib gəlirlər Pir dağının ətrafına çəşir yığmağa. Sonra gəlib çıxırlar dağın zirvəsindəki bulağın üstünə. Burada onlar əl-üzlərini yuyub su içirlər (1000

m hündürlükdəki dağın zirvəsində belə bir bulağın olmasının nə demək olduğunu təsəvvür etmək lazımdır).

Qızlardan biri bilmədən bulağa tüpürür. Deyilənlərə görə, bulağın suyu dərhal quruyur, qız isə bulağın üstündəki ardıc ağacından saçlarından asıla qalır (mən özüm həmin bulaqdan dəfələrlə su içmişəm). Bu hadisəni görən qızlar qorxu içində bir-birini qucaqlayıb dayanıb baxırlar. Bu vaxt iki göyərçin ardıc ağacının üstünə qonur. Göyərçinlərdən biri deyir:

– Bacılı-bacılı, bu nə işdir?

O biri göyərçin deyir:

– O qız bilmədən bulağa tüpürüb, bulağın suyu quruyub. Əgər bu kəndin adamları gəlib bu zirvədə bir qəsər tiksələr, bulağın suyu bərpa olar, qız da azad olar. Əfsanəyə görə, elə də edirlər, hər şey öz yoluna düşür.

Armudluq kəndi doğrudan da əfsanəvi kənddir. Mənim şair könlüm gözəl Armudluq kəndini belə vəsf edir:

Qubadlı elinin Armudluq kəndi,
Dörd yandan dağlarla çevrələnibdir.
Elə yamyayıldı dərələr, düzlər,
Elə bil göylərdən nur ələnibdir.

Qaraquş oturan, Muncuqlu, Qartal,
Fətəli qışlağı, Pir dağım mənim.
Uca zirvəsində qəsr tikilən,
Əfsanə, rəvayət, sir dağım mənim.

Oturub dağların ətəklərində,
Həkəri çayında ayağın yuyur.
Görəsən, insansız qalandan bəri,
Kəndim nə hiss edir, kəndim nə duyur.

Yiyəsiz cığırlar ot bitiribdir,
Gələni gedəni olmayan kəndim.
Heyvan mələrtisi, insan səsiylə,
Sən ey səhər-axşam dolmayan kəndim.

Bilirəm ki, bizsiz xiffət edirsən,
Bənövşə boynunu burmusan, kəndim,
Amma düşmən necə hücum çəksə də,
Sən dağlar qoynunda durmusan, kəndim.

İtən bəlkə bizik, bunu bilmirik,
Hay düşdü, hərə bir yana dağıldı.
Əgər kimsə desə torpaq itkisi,
Buna inanmayın, bu bir nağıldı.

Tüstüsü ucalmır ocaqlarının,
Sönmüş çıraqların yiyəsiz qalıb,

Bağışla bizləri, Armudluq kəndi,
Ağlar bulaqların yiyəsiz qalıb.

Yox, yox, bağışlasan bunu özünə,
Eləyər inan ki, dərd oğulların.
Səni almayınca düşmən əlindən,
Özün bağışlamaz mərd oğulların.

Kənd öz coğrafi mövqeyinə görə çox əlverişli bir məkanda yerləşir. Bu mövqeyi qısa qeyd edəcəyəm. Nə dağdır, nə də aran. Hər iki gözəl məkanın arasında yerləşir. Kəndin cənub hissəsində Həkəri çayı boyunca Həkəri, Muradxanlı, Xəndək, İşıqlı, Həmzəli, Xanlıq və s. kəndləri yerləşir. Şimal hissəsində isə Topağac, Dağyurd, Qaradaş, Qantəpər və s. kimi şəfali dağlar yerləşir. Həmin dağlar həm qayalıq, həm də meşəliklə örtülmüşdür.

Ətraf kəndin adamları isti fəsillərdə həmin yerlərdə alaçıqlar qurur, mal-qaralarını həmin dağlıq ərazilərdə bəsləyirdilər. Payız öz əlamətlərini göstərənə qədər istirahət edir, sonra öz evlərinə qayıdırdılar.

Evdə oturmuşdum, qonşu qız gəlib mənə dedi ki, Nəriman müəllim, sizi bir kişi çağırır. Çıxdım, tanıdığım bir nəfər ağzını açan kimi dedi ki, qorxma, Şükür tapılıb... Kişi getdi. 3-4 gün ərzində televiziya-da bu barədə silsilə məlumatlar getdi. Bizim narahatçılığımızın həddi-hüdudu yox idi. Mən məhşur hərbiçi

Aydəmirova zəng etdim. O, mənə dedi ki, bir saatdan sonra zəng et. Saat yarımından sonra zəng etdim, dedi ki, Naxçıvanda hərbi xəstəxanadadır. Qorxulu heç nə yoxdur, ayaq barmaqları və qulağı balaca soyuqlayıb. Ondan sonra bir az sakitləşdim. Qapı döyüldü. Açırəm, kəndarda Qubadlı rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Malik İsaqov dayanmışdı «gözün aydın, Nəriman, bu üç günlük müharibə qurtardı.

Şükür Allaha Şükür də sağ-salamatdır. Mən işçilərimlə bir yerdə Lələtəpə yüksəkliyinə gedirəm. Şükür-gili, qəhrəmanlarımızı, ordumuzu salamlamağa, qələbən mübarək, Azərbaycan deməyə gedirəm» dedi.

Sağdan ikinci Şükür Həmidov, üçüncü Qubadlı İcra Hakimiyyətinin başçısı Malik İsaqov öz dəstəsi ilə.

Maşın karvanı Lələtəpə yüksəkliyi yolunda irəliləyir...

Böyük oğlum Ələkbər sovet ordusunda hərbi xidmətini başa vurduqdan sonra Sumqayıt şəhərində yaşayır, ailəlidir, üç oğul övladı var.

Oğlanlarının hər üçü Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin ordu sıralarında xidmət ediblər. Hal-hazırda kiçik oğlu Həmidov Gündüz ordu sıralarında müddətdən artıq xidmətdədir.

O biri oğlum Həmid Rusiyanın Kemerovo vilayətində yaşayır. Evlidir, üç uşaq atasıdır. Böyük oğlu Həmidov Nahid Kemerovo Dövlət Universitetinin Beynəlxalq tarixi araşdırmalar fakültəsini qırmızı diplomla bitirib. Hazırda magistraturada təhsilini davam etdirir.

Aprel döyüşlərində oğlum Həmid Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin fonduna 1000 dollar köçürmüşdür.

Əsəd isə ailənin üçüncü övladıdır. 1972-ci il iyul ayının 25-də Armudluq kəndinin axarlı-baxarlı, zövq oxşayan bir vaxtında dünyaya göz açmışdır. Yaşadığımız ərazinin relyefinə uyğun böyüyüb. Kənd həyatının gözəllikləri və çətinlikləri onu həyata hazırlayıb.

Şükürün böyük qardaşı Ələkbər Həmidov

*Soldan: qəhrəmanın qardaşı Həmid Həmidov,
sağdan: qardaşı Əsəd Həmidov*

Başarat kənd orta məktəbini bitirdikdən sonra ordu sıralarına xidmətə gedib. Sovet ordusunda hərbi xidməti başa vuraraq Vətənə qayıtdı.

Qarabağ müharibəsi dövründə könüllü olaraq Azərbaycan ordusu sıralarına qatılaraq, erməni işğalçılara qarşı aparılan döyüşlərdə iştirak etmiş, Fizuli-Cəbrayıl və Tərtər-Bərdə-Ağdam istiqamətlərində gedən döyüşlərdə iştirak edib. Atanın bu sözlərindən sonra düşündüm ki, Əsəd Həmidov da bir qəhrə-

mandır. Mən isə bütün əsgərlərə İGİD ƏSGƏRİM, ŞƏHİD ƏSGƏRİM deyirəm:

Yurdumuz uğrunda qanından keçən,
Neçə yol ölümün yanından keçən,
Ana Vətən üçün canından keçən,
İgid əsgərim,
Şəhid əsgərim!

Dedin ki, ölsək də Vətən yaşasın,
Düzən odlanmasın, çəmən yaşasın,
Yasəmən yaşasın, süsən yaşasın,
İgid əsgərim,
Şəhid əsgərim!

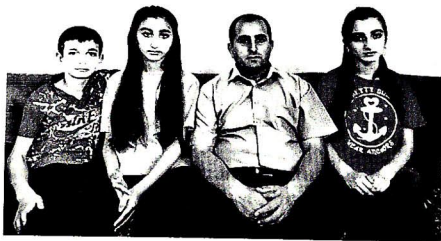
Gedər bu dərd, ələm, kədər günümüz,
Gələr müjdə günü, xəbər günümüz,
Hökmən görünəcək zəfər günümüz,
İgid əsgərim,
Şəhid əsgərim!

İlanın başını əzməliyik biz,
Düşmənin canını üzməliyik biz,
Yenə Qarabağda gəzməliyik biz,
İgid əsgərim,
Şəhid əsgərim!

Nə böyük cəsarət varmış səndə,
Cəsurluq yaşayıb hər hüceyrəndə,
Səndən çox yazıblar, yazıram mən də:

İgid əsgərim,
Şəhid əsgərim!

Horadizin azad edilməsi uğrunda gedən dö-
yüşlərdə də fəal iştirak etmiş, ordudan tərxis olduq-
dan sonra Bakı şəhərində polis sistemində işə
başlamış və həmin iş yerindən təqaüdə çıxmış.
Ailəlidir, 3 övladı var».

*Qəhrəmanın qardaşı Əsəd Həmidov
Soldan: oğlu Məmməd, qızı Gülsüm, qızı Əfsanə*

Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Şükürün qardaşı
Əsəd atası Armudluq kəndindən danışarkən dayan-
mayıb dilləndi: «Ata, qoy mənim və bacı-qardaşları-
mın böyüyüb-başa çatdığımız kənddən özüm danı-
şım. Axı Şükürlə uşaqlığımız Armudluq kəndində
keçib». Əsəd Həmidov öz kəndindən ağızdolusu
danışdıqca həsəd aparırdım. Aparırdım ona görə ki,
mən Armudluq kəndində niyə olmamışam. Niyə o
kəndin gözəlliyini öz gözlərimlə görməmişəm deyər,
heylsiləndim.

Milli Qəhrəmanımız Şükür Həmidovun yurd-
yuvası olan Armudluq kəndi şəhid olduğu üçün mən
də ürək ağrısı ilə belə söylədim:

Bu Armudluq kəndini
Mən vəsf edə bilmirəm.
Rəssam qardaş, sən özün çək,
Elə çək ki, kəndin dərdi görünməsin,
Gözümdə zümzüməli bulaqlar,
Ürəyimdə dağı olan dağlar görünməsin.

Şükür Həmidovun qardaşları ancaq belə olar.
Nəriman müəllimin ailəsində hər kəs vətənpərvərlik
ruhunda böyüyür.

Allah sizləri qorusun!

Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Şükür Həmidov deyir ki, nə vaxt Bakıya gəlsəm, Şəhidlər xiyabanını ziyarət edirəm və düşünürəm ki, sənin tək Kəbəm hanı, Şəhidlər Xiyabanı?

Durna qatarı kimi
Sıralanıb məzarlar.
Tariximin müqəddəs
Səhifəsin yazarlar.
Getməyibdir hədəyə,
Neçə igidin canı!
Qərq olsa da kədəyə,
Gül-çiçəkdir hər yanı –
Şəhidlər Xiyabanı.

Bir ana qucaqlayıb
Məzarı ağlayır hey.
Sakitcə seyr edirəm
Bağrımı dağlayır hey!
Bu qan yerdə qalarmı,
İnsaf, ədalət hanı?
Çağırıram Tanrını,
Çağırıram dünyanı –
Şəhidlər Xiyabanı!

Dinləsin, bütün xalqlar,
Dinləsin cahən mənə!
Dinləsin qoca, uşaq,
Dinləsin cavən mənə!
Səsim ərzə yayılsın,
Qoşulub küləklərə,
Fəryadım təsir etsin,
Ən dəmir ürəklərə!
Ah-naləm dilləndirər
Ən laqeyd insanı –
Şəhidlər Xiyabanı!

İlk daşını əzəldən
Tanrı özü qoyubdur.
«Şəhidlər ölmür» deyən,
Haqqın sözü qoyubdur.
Yalandır yer üzünə
Höküm eləyir şər gecə.
Ağqanadlı mələklər
Zəvvarındır hər gecə.
Sən tək müqəddəs qibləm,
Sən tək Kəbəm hanı?
Şəhidlər Xiyabanı!

ÜÇRƏNGLİ BAYRAĞIMIZ BÜTÜN BÖLGƏLƏRDƏ DALĞALANACAQ

Polkovnik Şükür Həmidov Aprel döyüşləri zamanı tabeçiliyimdə olan Füzuli rayonunda yerləşən N saylı hərbi hissənin komandiri vəzifəsində xidmət edirdi. Aprelin 1-dən 2-nə keçən gecə Həmidov mənə düşmənin ön xətt bölmələrimizə hücum etməsi ilə bağlı məruzə etdi və müdafiə qərarına uyğun olaraq düşməyə qarşı döyüşə başladıq. O, Akademiya bitirmiş, savadlı və təcrübəli zabıt kimi vaxtında çevik

qərar qəbul edərək, ön xətt bölmələri ilə hücum edən düşmən bölmələrini maksimum itkiyə məruz qoyaraq hücumu dayandırdı. Əks-hücumə keçərək düşmənin Ohanyan həddi deyilən mifik həddini asanlıqla darmadağın etməyə müvəffəq oldu. Polkovnik Həmidov əks-hücum edən bölmələri ilə bərabər, müdafiədə olan digər bölmələrini, eləcə də əks-hücumu dəstəkləyən bütün bölmələrini peşəkarcasına idarə edirdi. Təxminən 40-45 dəqiqə ərzində Lələtəpə adlanan yüksəkliyi düşməndən tamamilə təmizlədilər. Bunun nəticəsində Cəbrayıl rayonunun Cocuq Mərcanlı, eləcə də Füzuli rayonunun bütün yaşayış məntəqələrinin təhlükəsizliyi tam təmin olundu. Polkovnik Həmidov göstərdiyi şücaətə, döyüşdə bölmələrini peşəkarcasına idarə etməsinə, döyüş tapşırıqlarının müvəffəqiyyətlə icrasına görə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyev cənabları tərəfindən yüksək qiymətləndirilərək, Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı adına layiq görüldü. Əminəm ki, Milli Qəhrəman polkovnik Şükür Həmidovla birlikdə Üçrəngli bayrağımızı bütün işğal altında olan torpaqlarımızda dalğalandıracağıq. İnşallah!

*Korpus komandiri,
general-mayor Mayıs Bərxudarov*

ƏFSANƏVİ QƏHRƏMAN

1974-cü ildə Qubadlı rayonunun Qayalı kəndində anadan olmuşam. Şükürlə ilk dəfə C.Naxçıvanskidə oxuyanda snayper kursunda tanış olduq. O gündən dostluğumuz başladı (1992-ildə tanış olduq). 1993-cü ildə Ali Hərbi məktəbə daxil olduq. Oranı müvəffəqiyyətlə qurtarıb, 1995-ci ildə Naxçıvan Muxtar Respublikasına təyinat aldıq. Motoatıcı taqım komandiri olduq hər ikimiz. Tabor komandiri keçəndən sonra Bakıya Ali Hərbi Akademiyaya daxil oldu. Oranı qurtardıqdan sonra birqadının qarargah rəisi təyin olundu (2015). 2016-cı ilin mart ayının 28-dən düşmən üzərinə əks-hücumu hazırlaşdıq. Aprelin birində qruplara ayrıldıq, 6 mövqeyi götürdük. Düşməni məhv etdik. Hal-hazırda Lələtəpə uğrundakı bir çox şücaətlər Şükür Həmidovun adı ilə bağlıdır. Cocuq Mərcanlı hal-hazırda Lələtəpənin sayəsində rahat yaşaya bilir.

Düşmən tərəf 3 gün bizə atəş açdı, çevikləşmişdi-lər. Həmin vaxt korpus komandiri Mayıs Bərxudarov iclas keçirib dedi ki, qarşı tərəfin atəşi susdurulmalıdır. Artıq polkovnik Şükür Həmidovun sayəsində kəşfiyyat qrupları yaradıldı. Martın 31-dən aprelin 1-nə keçən gecə saat 4 radələrində düşmən basqınının qarşısını aldıq, düşməni geriyyə oturtduq və öz mövqelərimizi gücləndirdik. Qalib gəlib Lələtəpə yüksəkliyinə bayrağımızı sancdıq. Onun döyüşdən sağ çıxmağı bir möcüzə, əfsanə oldu.

Şükür Həmidov 2002-ci ildə tabor komandirinin müavini idi. Naxçıvan dağlarında qış çovğunlu, boranlı, dumanlı olur, göz-gözü görmür. Gəlin qayasında əsgər xəstələnmişdi. Əsgəri götürür ki, tibb məntəqəsinə çatdırsın. Bu an qarın çovğunu, kor duman düşüb düşmənin mövqeyinə girirlər. Gələm səslərdən anlayır ki, düşmən postundadır.

Əsgəri tibb məntəqəsinə çatdırma bilmir, dünyasını dəyişir. Şükür əsgəri basdırır, özünə də yanında yer qazır, 3 gün qarın altında qalır Şükür. Hava açıldıqdan sonra özü istiqaməti tapıb posta çatır. Həmin vaxtda əlləri-ayaqları donmuş halda olsa da, öz paltarlarını çıxarıb əsgərə geyindirmişdi. Həqiqətən Şükür Həmidov bizim əfsanəvi qəhrəmanımızdır.

Qasimov Faiq Qaçaq oğlu

QORXMAZ, DÖNMƏZ ŞÜKÜR HƏMİDOV

2-5 aprel 2016-cı il Azərbaycan ordusunun xalqımızın tarixində şanlı zəfərə imza atdığı gündür. Həmin gün ordumuz öz gücünü bütün dünyaya göstərdi. Peşəkar, təcrübəli zabitlərimizin sayəsində düşmən təxribatının qarşısı alındı. Mən həmin döyüşdə koman-

dirə xas olan bütün keyfiyyətləri özündə cəmləşdirən, qayğıkeşliyi ilə özünü hər kəsə sevdirən, yüksək idarəetmə bacarığı olan polkovnik, Milli Qəhrəman Həmidov Şükür Nəriman oğlu ilə onun müavini vəzifəsində çiyin-çiyinə vuruşmuşam. Həmidov həmin vaxt bizim hərbi hissə komandirimiz idi. O, düşmən təxribatının qarşısının alınmasında xüsusi qəhrəmanlıq göstərmişdir. Biz hamımız onun öz tabeliyində olan bölmələri necə yüksək peşəkarlıqla idarə etməsinin, bölmələrin döyüşə yeridilməsində dəqiq və çevik qərarlar qəbul etməsinin, düşdüyü hər çətin vəziyyətdən bacarıqla çıxmasının şahidi olduq. Milli

Qəhrəmanımız Həmidovun rəhbərliyi ilə düşmən öz layiqli cavabını aldı. Komandiri olduğu hərbi hissə Xocavənd-Füzuli istiqamətində əks-hücum tədbirləri həyata keçirərək, «Lələtəpə» adlanan yüksəkliyi düşməndən təmizlədi. Lələtəpədə bayrağımızı sancdıq Lələtəpə yüksəkliyinə. Bayraq sancanlardan biri də Şükür Həmidov olmuşdur. Biz onunla fəxr edirik. Polkovnik Həmidov cəsurluğunu, qorxmazlığını, məharətli, dönməz komandir olduğunu həmin gün bir daha sübut etdi.

*Polkovnik-leytenant
Quliyev Vilayət Bərxuda oğlu*

LƏLƏTƏPƏ YÜKSƏKLIYI – XALQIMIZIN QÜRÜR MƏNBƏYİ

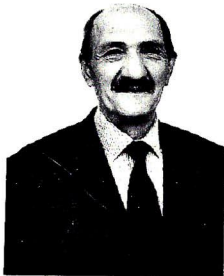
1 aprel hərbi hissə komandiri polkovnik-leytenant Həmidov Şükür Nəriman oğlunun doğum günüdür. Səhər yeməyində bütün şəxsi heyət adından hərbi hissə komandirinin doğum günü alqışla qeyd olundu. Buna baxmayaraq, gün ərzində komandirin narahatlıq keçirdiyini, sanki içində bir sıxıntı

olduğunu sezmək olurdu. Gün ərzində bölmələrimizin kəşfiyyat müşahidə postlarına müxtəlif məlumatlar daxil olurdu. Bunlardan biri də aprelin 1-dən 2-nə keçən gecə saat 01 radələrində daxil oldu və bölmələrimiz həyəcan sığınalı ilə qaldırıldı. Məlumat düşmənin kənd Horadiz istiqamətində mövqelərimizə təxribat törətməklə basqın etməsi idi. Hərbi hissə komandirimizin tapşırıqına əsasən düşmənin təxribatının qarşısı alındı və düşməne sarsıdıcı zərbə

endirilərək, Lələtəpə yüksəkliyi düşməndən azad edildi. Hərbi hissə komandiri haqqında əvvəllər xidmət etdiyim hərbi hissələrdən müxtəlif maraqlı hekayələr eşitmişdim. Mərd, igid, Vətəninə bağlı olduğunu bir çox zabitlər söyləmişdilər. Ancaq mən onun canlı şahidi oldum. Onun bölmələrimizə keçdiyi təlimlər və qəhrəmanlığı nəticəsində 02.04.2016-cı il tarixdə saat 05/30 radələrində Lələ təpə zirvəsinə müstəqil Azərbaycan dövlətinin Üçrəngli bayrağı sancıldı. Azad edilən strateji Lələtəpə zirvəsi Azərbaycan xalqının qürur yerinə çevrilmişdir. Həmin gün komandirimizlə mövqeləri gəzərkən səngərdə olan hər bir əsgərin komandirimizlə qürur duyduğunu görmək olurdu. Xidmətim dövrü gördüyüm ən gözəl gün Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovun Lələtəpə zirvəsinə gəlişi zamanı hərbi hissə komandirimizi polkovnik hərbi rütbəsi ilə təltif etməsi olub. Bu gün polkovnik Şükür Həmidov hərbi hissəmizə hər gəlişində bütün şəxsi heyət tərəfindən sevinc hissi ilə qarşılanır. Çünki o Ali Baş Komandanımız tərəfindən «Azərbaycan Respublikasının Milli Qəhrəmanı» adına layiq görülmüşdür.

*Polkovnik-leytenant
Həbibullahov Seymur Musa oğlu*

AZƏRBAYCANIN FƏXRİ

Qəhrəman ananın
qəhrəman oğlu.

Kimdir Həmidov
Şükür?

O, Qubadlı rayonu
Armudluq kəndində
müəllim ailəsində dün-
yaya gəlib. Atası – Hə-
midov Nəriman Şükür
oğlu uzun illər xalq təh-
silinin inkişafında səmə-
rəli fəaliyyət göstərüb.

Anası – Həmidova Şərqiyyə Məmməd qızı evdar
qadın, on uşaq anası, Qəhrəman anadır.

Mən – Şükürov Nadir İsmayıl oğlu Həmidov
Şükür Nəriman oğlunu orta məktəbdə oxuduğu illər-
dən tanıyıram. Mən Şükürə orta məktəbdə dərs demi-
şəm. O, qonşu Armudluq kəndindən Başarat kənd
orta məktəbinə gəlirdi. Şükür həmişə yaxşı oxumaqla
bərabər, məktəbin və sinfin ictimai işlərində fəal iştir-
rak edirdi. Hələ orta məktəbdə oxuduğu illərdə o,
işgüzarlığı, hazırcavablığı və məntiqi təfəkkürü ilə
yaşadlarından seçilirdi.

C.Naxçıvanski adına Hərbi məktəbi bitirdikdən
sonra çox keçmədən hərbi bilik və bacarığı, cəsarəti,
qayğıkeşliyi ilə özündən yüksək rütbəli komandir-
lərin diqqətini və hörmətini qazanmışdır. Orduda
xidməti ilə yanaşı, daim hərbi biliyini və peşəkarlığını
artıran gənc zabıt və alay komandri vəzifəsinə,
polkovnik rütbəsinə layiq görülmüşdür.

Vətənimizin başının üstünü qara buludlar alanda
Şükür Həmidov daim ön cəbhələrdə olmuş, torpaqla-
rımızın işgaldan azad edilməsi üçün bilik və bacarığı-
nı əsirgəməmişdir. Nəhayət, 2016-cı ilin Aprel döyüş-
lərində göstərdiyi yüksək hərbi taktiki bacarığına,
cəsarətinə və qələbəyə əminliyinə görə Ali Baş Ko-
mandanın – Respublika Prezidentinin diqqətini cəlb
etmişdir. Şanlı Aprel döyüşlərində göstərdiyi fəda-
karlığa, şücaətə və igidliyə görə Azərbaycan Respub-
likası Prezidentinin fərmanı ilə – ən ali mükafata –
«Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı» adına layiq görü-
lmüşdü. Bu gün Həmidov Şükür bir ailənin, bir elin
deyil, bütövlükdə Azərbaycanın iftixarı, qüruru,
fəxridir. Biz səninlə qürur duyuruq, eloğlu.

Mən əminəm ki, Həmidov Şükür yaxın Böyük
qələbəmizdə öz sözünü bir daha deyərək, adını Azər-
baycanın hərbi tarixinə qızıl hərfələrlə yazdıracaqdır.
Ona bu müqəddəs işində uğurlar arzulayıırıq.

Müəllimi Nadir Şükürov

VƏTƏN ÖVLADI

Həmidov Şükür Nəriman oğlu haqqında xatirələrimi sizlərlə bölüşmək həm çətindir, həm kədərli. Başarat kənd orta məktəbində müəllim işlədiyim zaman, sağlam bədən quruluşuna malik olan Şükür öz bacarığı, çevikliyi, bədən tərbiyəsi dərslərində yoldaşla-

rından fərqlənmiş, nümunəvi bir şagird kimi dərslərsiz olmuştur.

Uşaqlıqdan torpağa, Vətənə olan məhəbbəti, ailəyə sadıqlığı Şükürün nə qədər dərin düşüncəyə, amala malik olduğunu ifadə edir. O, Vətəni, doğma Qubadlı rayonunu, kəndini çox sevirdi. Artıq mənfur qonşularımızın kəndlərimizə, camaatımıza qarşı düşmənçiliyi özünü büruzə verir, mal-qaramız ermənilər tərəfindən oğurlanır, kəndlərimiz tez-tez atəşə tutulur, kənd sakinləri arasında təcavüzün qurbanları artırdı. Şükür bu zülmə göz yuma bilmir, qisas almaq

üçün hiddətindən alışıb-yanırdı. Yeganə istəyi təhsilini başa vurduqdan sonra Naxçıvanski adına hərbi məktəbə qəbul olmaq, hərbi olaraq Vətənə övladlıq borcunu yerinə yetirmək, doğma rayonuna, kəndinə qayıdaraq erməni qəsbkarlarına amansız divan tutmaq, təcavüzə qurban gedən soydaşlarımızın qanını almaq, Vətənimizin ərazi bütövlüyünü təmin etmək idi.

Armudluq kəndində doğulub boya-başa çatsa da, bütün Azərbaycan onun üçün kəndi qədər əziz, doğma idi.

Qeyrət, şücaət nümayiş etdirən Şükür bütün Azərbaycan xalqının sevimlisinə çevrildi. Lələtəpə uğrunda gedən döyüşlərdə, göstərdiyi igidliyə, qəhrəmanlığa görə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin sərəncamı ilə Həmidov Şükür Nəriman oğluna "Azərbaycan Respublikasının Milli Qəhrəmanı" kimi yüksək ad verildi.

Biz arzu edirik ki, bütün gənclərimiz Şükür Həmidov kimi vətənpərvər və qəhrəman olsunlar.

Müəllimi Rüstəmov Fazil Həmzə oğlu

ŞÜKÜR HƏMİDOVLA FƏXR EDİRƏM

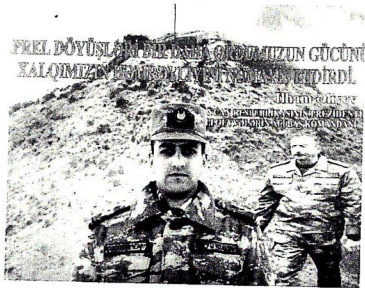
Mən, gizir Əhmədov Emin Seymur oğlu N sayılı hərbi hissənin kəşfiyyat bölüyünün kəşfiyyat tağım komandirinin müavini vəzifəsində xidmət etmişəm. Hal-hazırda həmin vəzifədə xidmət edirəm.

Xidmət etdiyim hərbi hissənin komandiri Aprel döyüşləri zamanı Milli Qəhrəman Şükür Həmidov idi. Onunla xidmət etdiyim üçün mən çox fəxr edirəm. O, bizim bölməyə daim güvənib, bildiklərini bizə öyrədib. Aprel ayında düşmənin diversiya qrupları bizim mövqelərimizə basqın etməyə cəhd göstərdi. Ordumuzun ayıq-sayıqlığı nəticəsində düşmən xeyli sayda itki verərək, geri çəkilməyə məcbur oldu. Daha sonra iri çaplı silahlardan istifadə edərək düşmən güclü təxribata əl atdı. Komandrimiz polkovnik Həmidov bu təxribatın qarşısını almaq üçün bizə tapşırıq verdi. Onun iştirakı və güclü idarəetməsi

sayəsində biz əks-hücuma keçərək, düşmənin müdafiə xəttini dağıtdıq. 45 dəqiqə ərzində Lələtəpə yüksəkliyini düşməndən təmizlədik. Bizə yüksək döyüş ruhu verən ən başlıca amil polkovnik Həmidovun bizimlə çiyin-çiyinə döyüşməsi idi. Bizim qələbəmizin əsas səbəbi məhz bu oldu. Mən bu gün çox fəxr edirəm ki, komandrim Şükür Həmidovla birlikdə döyüşmüşəm.

*Kəşfiyyat bölüyünün kəşfiyyat tağım komandiri
Əhmədov Emin Seymur oğlu*

İRƏLİ, İGİDLƏRİM, İRƏLİ, ƏSGƏR!

Mən hərbi hissəyə gəldiyim ilk gündən hərbi hissə komandiri, polkovnik-leytenant Şükür Həmidov və onun müavini polkovnik-leytenant Seymur Həbibullayev bizlərlə söhbət etdi və öz tövsiyələrini verdi. Daim döyüşə hazır olmağın vacibliyini söylədilər. Hərbi hissə komandirimiz bizimlə həmişə maraqlanır, gələcək döyüşlərə hazırlayırdı. Bu da özünü şanlı Aprel qələbəsində göstərdi ki, biz düşməyə qalib gəldik.

Aprel ayının 1-dən 2-nə keçən gecə düşmən yenə də təxribat törətmək məqsədi ilə bizim mövqeyimizə

hücum etdi. Biz həyəcan komandası alaraq düşmən hücumunun qarşısını aldıq. Bu zaman çoxdan gözlədiyimiz komanda gəldi. Komandrimiz əks-hücum komandası verdi. Biz irəli hücum etdik, düşməni məhv etdik və Lələtəpə, yəni Laləilhə yüksəkliyini ələ keçirdik. Biz çox sevinirdik, qürur duyurduq.

Bizim sursatımız bitmişdi, bu zaman ehtiyat sursat istəyəndə, arxamdan tanış bir səs gəldi. Bu komandrimiz, polkovnik-leytenant Şükür Həmidov idi. O, özü bizə sursat gətirmişdi və birbaşa döyüşə özü rəhbərlik edirdi. Bizə: "İrəli igidlərim"- komandası verdi. Bu zaman biz daha cəsarətli və əzmkarlıqla döyüşə atıldıq. Beləliklə, düşmənin canlı qüvvəsi və texnikası məhv edildi.

Biz fəxr edirik ki, Milli Qəhrəman polkovnik-leytenant Şükür Həmidovun başçılıq etdiyi döyüşlərdə iştirak etdik.

Biz bilirik ki, ondan sonrakı döyüşlərdə də biz qələbə qazanacağıq. Çünki bizim Şükür Həmidov kimi komandrimiz və güclü döyüşçülərimiz var.

*Baş leytenant
Rzayev Zülfü Zeyni oğlu*

ŞANLI APREL DÖYÜŞLƏRİ

Mən Nəcəfov Üzeyir Hacı oğlu "N" sayılı hərbi hissənin kəşfiyyat bölüyündə kəşfiyyatçı snayper vəzifəsində xidmət etmişəm.

Şanlı Aprel döyüşləri zamanı 4 güllə yarası aldım və hal-hazırda 2-ci qrup Qarabağ əliliyəm. Mən xidmət etdiyim hərbi hissənin komandiri Milli Qəhrəmanımız Şükür Həmidov olmuşdur. Onunla xidmət etdiyim üçün çox qürur duyuram. Bizim

bölməyə daim güvənir və bizə gərəkli qayğı göstərirdi. Daim bizimlə söhbət edir, keçdiyimiz təlimləri yaxından izləyib, bizə lazım olan tövsiyələrini verirdi.

Bir gün aprel ayının əvvəli idi. Düşmən yenidən iri miqyaslı təxribat törətdi. Bu təxribatın qarşısını almaq bizim bölməyə tapşırıldı. Biz operativ olaraq düşməni geri oturtduq, bu zaman çoxdandı həsrə-

tində olduğumuz Lələtəpə yüksəkliyini ələ keçirdik. Döyüşləri davam etdirdik, əsas mövqeləri ələ keçirdik.

Bu zaman sursatımız bitmək üzrə idi. Həmin anda arxadan igid komandrimizin səsinə eşitdim. «Hə, igidlər, qırın bu şərəfsizləri». Geri baxanda Şükür Həmidovun bizə sursatı məhz özünün gətirdiyinin şahidi oldum. O, bizə qoşuldu, döyüşləri yaxından idarə etməyə başladı. Komandirimin yanımda bizimlə çiyin-çiyinə döyüşməsi xüsusi bir stimül yaratdı. Əməliyyat gözlənilməz dərəcədə sürətləndi, heç 40 dəqiqə çəkmədi ki, Lələtəpə yüksəkliyini ələ keçirdik.

Mən, həqiqətən, fəxr edirəm ki, Şükür Həmidovun əsgəri olmuşam. Döyüşə şir kimi atılan komandirimizin döyüşün bizim xeyrimizə həll olunmasında böyük rolu var.

*Şükür Həmidovun əsgəri, Qarabağ əlili,
Nəcəfov Üzeyir Hacı oğlu*

CƏSƏDİMDƏN SİPƏR KİMİ İSTİFADƏ EDİN

Mən o vaxt «N» sayılı hərbi hissənin kəşfiyyat bölüyündə xidmət edirdim. Xidmətdə olarkən 2016-cı ilin aprel ayının 1-də axşam düşmən ordusu bizim bölmələri və yaxın yaşayış məntəqələrini atəşə tutdu. Düşmən təxribatı davam edirdi. Həmin vaxt bizim hərbi hissə komandiri polkovnik Şükür Həmi-

dov bizə təxribatın qarşısını almağımız üçün əmr etdi. Biz təxribatın qarşısını layiqincə alırdıq. Düşmən itki verərək geri çəkilmirdi, biz daha da irəlilədikcə düşmən qaçmağa başladı. Çox təəssüf ki, bizim döyüş yoldaşlarımızdan şəhid olanlar vardı. Heç yadımdan çıxmaz, Şükür Həmidov bizim yanımıza gələrək dedi: «Haydı, mənim igidlərim, irəli. Eşitsəniz məni vurublar, şəhid olmuşam, fikir verməyin. Ancaq irəli, hətta lazım gələrsə, mənim cəsədimdən sipər kimi istifadə edin. Komandrimizin bu sözləri bizi daha da ürəklən-

dirirdi. Düşmən darmadağın olmuşdu. Yalvarırdılar, "sizin Allahınız var, bizi öldürməyin", deyirdilər. Fikirləşmirdilər ki, ilk hücumu keçən bunlardı, biz düşməni məhv edirdik. Düşməne gələn kömək də dərhal məhv edilirdi. Biz daha da irəliləyirdik, strateji yüksəklikləri və Lələtəpəni ələ keçirdik. Hal-hazırda həmin strateji yüksəkliklər bizim nəzarətimiz altındadır.

İnşallah, torpaqlarımızın geri qalanını da azad etməyə hər an hazırıq.

Şəhidlərimizə Allah rəhmət eləsin.

Gizir İsmayilov Oqtay Şahsuvar oğlu

QƏHRƏMANLIQ YÜKSƏKLIYINƏ UCALAN QƏHRƏMAN

Aprel döyüşləri başlayan zaman Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Həmidov Şükürün rəhbərlik etdiyi hərbi hissənin qarargah rəsi vəzifəsində xidmət edirdim. Aprelin 2-də düşmən təxribata əl ataraq, bölmələrimizə hücum etməyə çalışdı. Lakin polkovnik Həmidovun yüksək idarəetmə bacarığı, döyüş peşəkarlığı sayəsində bölmələrimiz düş-

mən hücumunun qarşısını aldı. Komandrimizin iştirakı ilə əks-hücumə keçərək, Lələtəpə yüksəkliyini işğaldan azad etdilər.

Türk dünyasının dahi sərkərdəsi Mustafa Kamal Atatürkün bir fikrini yada salmaq istəyirəm: «Tarixdə Vətənin hər qarış torpağını düşməndən qəhrəmancasına qoruyan ordular olmuşdur. Bunu edən koman-

danlar komandirlik bacarağına sahib idilər. Millət öz övladını onların ixtiyarına verərkən gözləyirdi ki, o komandirlər üzərinə düşən vəzifəni hər vəchlə yerinə yetirmək əzmini seçsinlər. Komandirlik ancaq bu anlayışla yerinə yetirilir».

Lələtəpənin işğaldan azad olunmasında xüsusi qəhrəmanlıq göstərən polkovnik Həmidov məhz belə komandirlərdəndir. Onun bir komandir kimi döyüş-kənliyi, yüksək iradəsi imkan verdi ki, Aprel döyüşləri zamanı rəhbərlik etdiyi bölmə döyüş tapşırığını müvəffəqiyyətlə yerinə yetirsin. Milli Qəhrəmanımızın döyüşü idarəetmə bacarığı çoxlarına örnək oldu. Qızıl paqonları qazanmaq üçün qızıl ömrünü sərf edən polkovnik Həmidov qürur yerimiz sayılan Aprel döyüşlərində əsl komandir kimi şücaət göstərdi.

O həm də məharətli idarəçi, cəsarətli, dönməz komandir olduğunu da göstərdi. Onunla çiyin-çiyinə xidmət edən, döyüşən və bundan qürur duyan bir zabit kimi deyə bilərəm ki, Aprel döyüşlərində olduğu kimi, gələcək döyüşlərdə də polkovnik Həmidov ən öncül olacaq.

Polkovnik Nəmət Məmmədov

YAŞASIN AZƏRBAYCAN XALQI!

Mən 2012-ci ilin oktyabr ayında əsgərliyi-mi bitirib öz rayonuma qayıtmışam. Elə kiçik yaşlarımdan hərbi peşəsinə marağım olduğu üçün heç vaxt itirmədən 2014-cü ildə gizir kimi xidmətə başladım. Uşaq-lıqdan ən böyük xəyalım əsgər olmaq, Vətənimə xidmət etmək, şəhidlərimizin qanunu, eləcə də 17 yaşında şəhid olmuş əmimin qisasını mənfur düşmənlərdən almaq olmuşdur.

Hərbi həyatımın ən unudulmaz anını 2016-cı ilin aprelinə yaşadım. Döyüş postumuzda olarkən, düşmənin üstümüzə, səngərlərimizə hücum çəkdiyini eşitdik və artıq hamımız səngərlərdə öz yerlərimizi tutmuşduq. Hiyləgər düşmənin hücumunun qətiyyətlə qarşısı alındı. Rabitəyə zəng gəldi, rabitənin dəstəyini götürdüm və o səs eşidildi. İlk söz "məhkəm olun, igidlərim, gəbərdin bu dığaları", oldu. Heç ara

vermədən rabitədə ucadan bir səs eşidildi. "İrəli". Bu komandirimiz Şükür Həmidovun səsiydi və hamını hücumə səsləyirdi. Heç birimiz qulaqlarımıza inanmırdıq. 25 ildir həsrətlə gözlədiyimiz o əmr gəldi və elə həmin an hamımız səngərlərimizdən mənfur düşmənin üzərinə qartal kimi şığıdıq.

Şükür Həmidov hamıdan əvvəl irəli atıldı. Bu hərəkəti, əlbəttə, ikinci heç kim etməzdi. Şükür Həmidovun irəli hücumu, "Qarabağ bizimdi" harayı sanki top gurultusu oldu.

Şükür Həmidov yüksək bir təpənin üstünə qalxaraq ərazini qiymətləndirdi. Əsgərlər sual verirdilər: "Komandir yorulmayıb? Komandir islanmayıb?". "Axı o bizdən yaşda böyükdü, heç yorulmayıb, görəsən?" - deyə suallar gəlirdi.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş komandanı cənab İlham Əliyev tərəfindən "İgidliyə görə" medalı ilə təltif edildik, ancaq hər kəsin qəlbində, beynində bir sual var idi. Bəs Şükür Həmidov necə oldu və yenə rabitəyə zəng gəldi. Rabitəni götürən əsgərin nəyə güldüyü, nəyə sevindiğini heç kim anlamırdı və maraqla hamımız nə olduğunu soruşduq. Əsgər uca səslə qışqırdı, komandirimiz Şükür Həmidov "Azərbaycan Respublikasının Milli Qəhrəmanı" adına layiq görülüb. Bu, bəlkə də, eşitdiyimiz ən gözəl xəbər idi.

Bilirəm ki, Aprel döyüşləri Azərbaycan xalqının döyüş yaddaşına adını qızıl hərflərlə yazdırdı. Aprel qələbədi, Aprel sübutdu, Aprel faktdı, Aprel Azərbaycanın necə güclü olmasına işarədir.

Yaşasın Azərbaycan xalqı!

Yaşasın cənab Prezident!

Gizir Əlizadə Ağakəşi İlham oğlu

VƏTƏN SEVGİSİ

Mən bu gün şücaəti, qəhrəmanlığı və şəxsiyyəti illərə, dillərə dastan olan, kitablara, səhifələrə sığmayan bir insan haqqında danışmaqda çox çətinlik çəkirəm. Onun haqqında nə qədər çox danışsam da, yenə az danışmış olaram.

Bizim tanışlığımız onun Naxçıvanda xidmət etdiyi dövrə təsadüf edir. Biz çox az görüşsək də, ilk vaxtlardan onun Vətənə necə bağlı olduğunu hiss edirdim. Hərdən hətta onun bu Vətən sevgisini qısqanırdım da. Amma bu cür vətənpərvər bir insanla həyatım bağlandığı üçün çox şanslıydım. Şükür günün çox hissəsini səngərdə keçirirdi. Elə bir gün yox idi ki, postda dayanan əsgərlərlə görüşməsin. Xidmət etdiyi hər bir ərazidən əsgərinə qayğıkeşliklə yanaşan bir komandır kimi sədasını eşidirdik. Əlbəttə ki, bundan böyük qürur hissi yox idi bizim üçün. Şükür bu günədək ən qaynar, ən gərgin nöqtələrdə xidmət edib. Hər dəfə vəziyyət gərginləşəndə günlərlə evə

gəlməzdi. Hər telefon zəngində “gələcəyəm” sözünü eşitməyin həsrətini o qədər çəkirdik ki, biz. Gələndə həyat üzümüzə gülürdü. Dünya bizim olurdu.

2016-cı il də bizim üçün həsrət dolu bir il oldu. Düz bir il idi ki, Şükür Füzulidə briqada komandiri vəzifəsində xidmət edirdi. Bəlkə də, bizim ən gərgin, ən çətin günlərimiz məhz Füzulidə keçdi. Hər an Şükürü gözləyən təhlükənin qorxusu ilə yaşayırdıq. Özü heç nə deməsə də, vəziyyətin getdikcə pisləşdiyini bildirdik. 2016-cı ilin mart ayında vəziyyət ən gərgin nöqtəyə çatmışdı. Ermənilər kəndləri dayanmadan atəşə tutmağa başlamışdılar. Evdə belə atəş səslərini eşidirdik. Aprel ayının 1-də Şükürün ad günü idi. Ümidimiz var idi ki, 1 saatlıq da olsa, evə gələr. Amma vəziyyət gərgin olduğu üçün gələ bilmədi. Aprelin 1-dən 2-nə keçən gecə ətrafı qaribə bir sakitlik bürümüşdü. Sanki fırtına öncəsi bir durğunluq var idi. Biz hər şeydən xəbərsiz idik. Səhərə yaxın güclü atışma səslərinə oyandıq. Yenə də nə baş verdiyini bilmədik. Şükürə nə qədər zəng etsəm də, cavab vermədi. Məni qorxu hissi bürüdü.

Atışma getdikcə şiddətlənirdi. 3 hərbiçisi ailəsi bir yerə toplaşmışdıq. Onlar da hər şeydən xəbərsiz idilər. Camaat arasında gözən söhbətlərdən eşitdik ki, gecə ermənilər hücumu keçmiş, bölmələrimiz isə onları geri oturdaraq, Lələtəpə deyilən yüksəkliyi düş-

məndən təmizləyiblər. Yenə Şükürə zəng etdim. Bu dəfə cavab verdi. Səsi tamam batmışdı. Qələbə sədarlarını onun dilindən də eşitdim. Həmin an bildik ki, müharibə gedir. Düşmənin atdığı mərmilər ətrafımıza düşürdü. Amma oradan çıxmaq niyyətim yox idi. Şükür olmadan oradan çıxma bilməzdim. Hamı məni çıxmağa məcbur etsə də, razı olmadım. Şükür üçün ölümə də razı idim. «Buradan Şükürlə bərabər gedəcəyəm», deyirdim. Şükür qayıdan günədək yaşamaq nədir, bilmədim. Hər gün mənimçün bir ilə bərabər idi. Allahdan bir istəyim var idi: Şükür sağ-salamat qayıtsın. Tanrı onu bizə sağ-salamat qaytardı.

Döyüşdən qayıdanda onu ilk gördüyüm anı heç vaxt unuda bilmərəm. Mənimçün dünyada onun qayıdışından böyük sevinc yox idi. Onun Aprel döyüşlərində göstərdiyi şücaət elə ilk gündən Füzuli camaatı arasında danışıldı. Mən Şükürün qəhrəmanlığını, şücaətini məhz başqalarından eşidirdim. Bu günədək Şükürün özündən bu barədə heç bir söz ala bilməmişəm. Şükür haqqında hər şeyi, demək olar ki, televiziya, internet səhifələrindən öyrənirdim. Şükürün göstərdiyi qəhrəmanlığa cənab Prezidentimiz, Ali Baş Komandan İlham Əliyev yüksək qiymət verərək, onu «Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı» kimi yüksək adla təltif etdi. Düzdür, Şükür qayğıkeş ata və ailə başçısı kimi öz şəxsiyyəti və vətənpərvərliyi ilə

hər zaman bizim üçün qəhrəman olub. Amma bu gün o, həm də xalqın qəhrəmanıdır. Xalq da hər zaman belə qəhrəmanlara ehtiyac duyur. Məhz bu qəhrəmanların sayəsində işğalda olan bütün torpaqlarımız düşməndən təmizlənəcək, üçrəngli bayrağımız bütün tarixi torpaqlarımızda dalğalanacaq!

Mən də Milli Qəhrəmanımızın ömür-gün yoldaşı
Könül xanımın duyğularını şeirimlə qələmə aldım.

Olsun

Vətən gözün bu gün sizə dikibdir,
Azərbaycan igidləri var olsun!
Haqq uğrunda şirin candan keçənə
Haqqın özü daim havadar olsun.

Nə ölümdən, nə itimdən qorxdunuz,
Bayrağımı sinənizə sıxdınız,
Lələtəpə zirvəsinə çıxdınız,
Zirvələrdə nə boran, nə qar olsun.

Torpağıma gözün dikən yağının,
Qarşımızda dizin bükən yağının,
Sifətinə ölüm çökən yağının
Dünya-aləm qoy başına dar olsun.

Ya gəlməli qoca dünya ağıla,
Ya da gərək mehvrindən dağıla.
Şeirim dönsün əfsanəyə, nağıla,
Şöhrətiniz yerə-göyə car olsun.

Şair, könül yenə qonub budağa,
Şükr oxuyur bu dövrəyə, bu çağa.
Qarabağda bayraq sancıb bir dağa,
Şeir deyək, kaman olsun, tar olsun.

*Şükür Həmidovun həyat yoldaşı
Könül Həmidov*

**QAZAXIM,
DURUR KEŞİYİNDƏ GÖYƏZƏN DAĞIN!**

“Göylərə baş çəkir Göyüzən dağı”

Qazaxım mənim

Cənnət qucağısan bu yer üzündə,
Əbədi baharsan, Qazaxım mənim.
Dünyada min gözəl diyar içində,
Ən gözəl diyarsan, Qazaxım mənim!

Durur keşiyində Göyüzən dağın,
Göyçə sol tərəfin, Borçalı sağın.
Qərbin qapısıdır yaşıl oylağın,
Çox ellərə yarsan, Qazaxım mənim.

Anadil ötüşən Qarayazın var,
Neçə mərd oğulun, neçə qızın var.
Qarşıda hələ çox güllü yazın var,
Zirvələri qarsan, Qazaxım mənim.

Şairlər oylağı, vurğunlar yurdu,
Qoynunda dahilər məclislər qurdu.
Ürəyim adınla döyündü, vurdu,
Nə yaxşı ki varsan, Qazaxım mənim!

Nə zaman adını az tutsam əgər,
Özümü yalanla ovutsam əgər,
Nə zaman mən səni unutsam əgər,
Məni unudrasan, Qazaxım mənim.

Səsləndim, səs gəldi Avey dağından,
İgidlər boylanır Ordu bağından.
Türkün oylağısan əzəl çağından,
Yenilməz vüqarsan, Qazaxım mənim.

Qazax Rayon İcra hakimiyyətini başçısı Rəcəb Babasov

«Mən də qazaxlıyam. Hələ bizim eradan əvvəl I əsrdə Roma sərkərdəsi böyük Pompeyin hücumu zamanı Qazax ərazisində, Kür sahilində ulu alban babalarımızın qəhrəman döyüşü zamanı Alban dövlətinin başçısı Uruzun qardaşı Qasid Pompeylə üzbəürət ölümün gözünə dik baxaraq, vuruşub qəhrəmancasına həlak olur.

O, Qazax ərazisində Vətən uğrunda canından keçən ilk şəhid olur. Qazaxlılar doğma yurda çox bağlıdırlar. Güləmail xanım demiş: Axı, Qazaxa cəsür əsgər kimi Göyüzən dağı keşik çəkir. Qazaxlılar

mərdirlər, özlərinə inanır, torpağa bağlıdırlar, torpağa köklənən sədəfli saz-sözdülər. Poeziyanın sönməz günəşi «Göylərə baş çəkir Göyüzən dağı» deyən Səməd Vurğun diyarında Artilleriyanın Allahu olan Əliağa Şıxlinski torpağında, Sovet İttifaqı Qəhrəmanı Museyb Allahverdiyev ocağında işlədiyim üçün qürur duyuram.

Mən də bu comərd Qazax əhalisi ilə işlədiyim üçün özümü qazaxlı hesab edirəm. Qazax mahalının hər bir şəhidi və döyüşdə yaranlanmış hər bir hərbcisi üçün qürur hissi keçirirəm. Güləmail Muradın şəhidlərimiz və igidlik göstərmiş hərbcilərimiz haqqında yazdığı bu əsərlər və şeirlər Vətən nəğməsidir».

GÖRƏ BİLƏCƏMMİ BİR DƏ QAZAXI?

Kənan Məmmədli

Müjdəli xəbərlər

Günəşli-gündüzlü bu yol Qazaxa sarı...
Yollar şıltaq uşaqların qolları
Dolanır boynuma... İşığa sarı...
Kiçik çillənin cığırındayam,
Baharın sorağındayam.
Yolların izində, dolayında
Müjdəli xəbərlər
Özlərini çiçəklərə cırpır...
Döyür yazın qapısını,
Düzülür çiçəklər
Gündüzün pəncərəsinə sarı...
Yenə qələmim süngüyə çevrilir,
Vərəqləri şumlayıb, duyğulara
Süfrə açır...
Damarımda qan ərkəşöyün uşaq kimi,
Daşmış dağ çayları tək
Çalxalanır...
Yurdun-yuvanın o gözəl
Çöllərindən
Ozandan gələn saza döndü.
Şair nələr çəkdi yağı düşməndən?

Məmmədli Kənan Natiq oğlu

Bahar müjdəli Qaranquşa,
Yaza döndüm..., döyünən ürəyim,
Dinən dodağım mənim,
Əsgərliyə gedən oğlan...

Vətən yolunu gözləyir,
Əsgərliyə gedən oğlan!
Polad qolunu gözləyir,
Əsgərliyə gedən oğlan!

Anan üçün balasan sən,
Bir alınmaz qalasan sən.
Tarixlərdə qalasan sən,
Əsgərliyə gedən oğlan!

Əsgərlik bir rəşadətdir,
Yurda, elə məhəbbətdir.
Bir gözəl sənə həsrətdir,
Əsgərliyə gedən oğlan.

Nə gözəldir səndə vüqar,
Enli kürək, boyu çınar.
Qara gözün alov saçar,
Əsgərliyə gedən oğlan!

Salamlayır sabah səni,
Vətən bilir pənah səni!
Qoy qorusun Allah səni,
Əsgərliyə gedən oğlan!

Kənan Məmmədli 1993-ci ildə Bakı şəhərində ziyalı ailəsində anadan olub.

Atası Məmmədov Natiq Şaxi oğlu Neft Akademiyasında müəllim işləmiş, bir neçə ixtiranın müəllifi, 20 Yanvar hadisələrinin şahididir, 1988-ci ildən ölkədə baş verən olayların içərisində olmuşdur.

Anası Həsənova Gülayə Ziyad qızı 1984-cü ildə BDU-nun fizika fakültəsini fərqlənmə diplomu ilə bitirib. Aspiranturaya daxil olub, Moskva şəhərində elmi-tədqiqat institutunda elmi işini işləmiş, hər zaman azərbaycanlı olaraq, Vətəninə bağlılığını nümayiş etdirmiş, 1988-ci ildə başlayan hadisələrə biganə qalmamışdır. 20 Yanvar hadisələrində Moskvada Azərbaycanın daimi nümayəndəliyinə gəlmiş, səsinə orada qaldırmış, minlərlə azərbaycanlı ziyalisının səsinə qatmış bu hadisələrə siyasi qiymət verilməsi tələbilə Moskvada yürüşün iştirakçısı olmuşdur. 1990-cı ildə elmi işini müvəffəqiyyətlə müdafiə edərək BDU-da Elmi işçi olaraq çalışmışmağa başlamışdır.

Ermənistanın elan olunmamış müharibəsi ölkəmizin bir çox rayonlarının, Qarabağın şəhər və kəndlərinin işğalına gətirib çıxarmışdı. Elə həmin dövrdə Qazax rayonunun da bir neçə kəndi, o cümlədən dağların qoynunda axar-baxarlı, füsunkar təbiətli, buz bulaqlı, Göyəzən dağı ilə göz-gözə baxan, rayonun ən yüksək zirvəsi olan Satılmış dağının ətəyində məskən tutmuş Qızılhacılı kəndinin erməni faşistləri tərəfindən talan edilməsi və daha sonra yandırılması, hələ dünyaya göz açmamış Məmmədli Kənanın anasına güclü zərbə olmuş, valideynlərinin məcburi köçkün həyatı onu sarsıtmışdı. Ana laylalarında bu hadisələr bayatılmış, oğlu ilə qürurlanaraq, onu "düşmən

toxmağı” deyə, öymüşdür. Sonralar valideynləri ilə birlikdə Qazax rayonuna köçən Kənan Qazaxın füsunkar təbiətini sevmiş, Qızılhacılı kəndindən yurd yerlərinə uzaqdan həsrətlə baxan ananın göz yaşlarının şahidi olmuşdur. Əlinə oyuncaq silah alaraq Ermənistanı tuşlayıb: “Dış-dış, hamısını qırdım,” deyib anasını sakitləşdirməyə, ümidləndirməyə çalışmışdır.

2011-ci ildə Qazax şəhər İnömrəli orta məktəbini əla qiymətlərlə bitirən Kənan Məmmədli Azərbaycan Neft Akademiyasının “Beynəlxalq iqtisadi münasibətlər, iqtisadiyyat, sənayenin təşkili və idarə olunması fakültəsinə qəbul olunmuş və 2015-ci ildə oranı müvəffəqiyyətlə bitirmişdir. Təhsilini Türkiyə universitetlərində davam etdirmək üçün sənəd vermiş və yüksək bal toplamışdır. Lakin “əvvəl Dövlətimə, Vətənimə olan borcumu verməliyəm, sonra təhsilimi davam edəcəyəm” deyə, qərar verdi və belə də etdi.

2015-ci ilin oktyabr ayında həqiqi hərbi xidmətə yola düşdü. Ana onu Allaha əmanət edib “yaxşı yol” dedi. Əsgərlik dövründə o top atıcılığı üzrə ixtisaslaşdı. Sirləri mükəmməl öyrəndi. Xidmət yoldaşlarının sevimlisi oldu, bildiklərini onlara öyrətməyə çalışdı.

Ananın hər zaman düşündüyü başına gəldi. Onun xidmət etdiyi hərbi hissənin də qatıldığı Aprel döyüşləri başladı. Elə, obaya, yurd-yuvaya, torpağa bağlı olan Kənan Məmmədli. O, top-tüfəngin, mərmi-

lərin, alovun içində düşünür ki, “görəsən bir də Qazağı görə biləcəmmi.”...

İlahi bu gəncdə elə, obaya, torpağa, vətənə sevgiyə bax... Mən də bu yurd-yuva sevgisini “Görə biləcəmmi bir də Qazağı” şeirimlə sizlərə eşq olsun deyirəm əzizlərim...

Görə biləcəmmi bir də Qazaxı?

Aprel döyüşüydü, bahar gəlsə də
Hələ getməmişdi qışın sazağı.
Alovun içində, odun içində,
Bir fikir keçirdi mənim başımdan,
Görə biləcəmmi bir də Qazaxı?

Kimi yıxılırdı, kimi dururdu,
Qulaq tutulurdu atəş səsindən.
İgidlər irəli atılırdılar,
Qorxmayıb ölümün od nəfəsindən.
Nəçə qurban verib, alırdıq amma
Hər qarış təpəni, hər addım dağı.
Atəş aç-aça düşünürdüm mən:
Görə biləcəmmi bir də Qazaxı?

Komandir «İrəli» deyib qışqırır,
Ancaq eşidirdik bu bircə sözü!

Nəyin bahasına olursa-olsun,
O gün almalıydıq Lələtəpəni,
Ali Baş komandan demişdi özü!
Bizim olacaqdı, şübhəsiz, zəfər,
Qoyub qaçacaqdı mövqeyin yağı.
Bir sual çıxmırdı amma beynimdən,
Görə biləcəmmi bir də Qazaxı?

Aldıq Lələtəpə yüksəkliyini!
Üçgünlük döyüşlər yetişdi sona!
Neçə döyüşçümüz şəhid oldular,
Baxmayıb ölümə, baxmayıb qana.
Hər əsgər yenilməz bir igid oldu,
Düşmənin başında şimşək tək çaxdıq.
Axır ki, müqəddəs üçrəng bayrağı
Biz Lələtəpənin başına taxdıq!
Basdıq bağrımıza ana torpağı.
Amma çıxmamışdı hələ başımdan,
Üç gün öz-özümə verdiyim sual:
Görə biləcəmmi bir də Qazaxı?

Məni qınamayın, əziz dostlarım,
Vətənin hər yeri əzizdir mənə!
Mən "ana" demişəm Azərbaycana,
Demişəm, deyirəm, deyəcəm yenə!
Ancaq Qazax adlı bu torpaq, bu yer,
Mənim səcdəgahım, qibləgahumdur,

Doğulduğum ocaq, böyüdüyüm yurd,
Xoş gündə, dar gündə bir pənahımdır.
Çəkilsin Vətənin üstündən bulud,
Bitsin müharibə, əzilsin yağı.
Qoy bir də heç zaman düşünməyim mən,
«Görə biləcəmmi bir də Qazaxı?»

Aprelin 7-nə qədər oğlundan bir xəbər almayan
ana hansı hissləri yaşayar? Təmkinini pozmadan
"Allah bilən yaxşıdır. Özünün arzusu idi "dış-dış"
erməniləri qırmaq" deyib, Allaha əmanət etdi oğlunu.

Hadisələrdən az sonra məzuniyyətə gəldi. Çox
qürurlu idi, döyüşlərdə ürəklə, könüllə iştirak etmişdi,
sanki borcunu qaytardığına sevinirdi. Heç nəyi təfsilatı
ilə danışmadı, "olmaz" dedi, "amma çox iş gördük,
maşallah, ordumuz hər şeyə qadirdir", dedi Kənan.

Hadisələrdən sonra tək oğul olduğu üçün yerini
dəyişmək qərarına gəlirlər. O "hərədən bir dənədir,
kim tək deyil? Əsgərin yeri elə buradır" deyib, döyüş
yoldaşlarından ayrılmadı.

"Anam göz yaşı töksün, Yurt həsrəti çəksin
məndə döyüşməyim, kim döyüşsün"? Təşəkkürlər,
fəxri fərmanlarla döndü Kənan Məmmədli həqiqi
hərbi xidmətdən.

Kənan Məmmədli 2017-ci ildən öz ixtisası üzrə
Polşanın Opol şəhərində magistratura təhsilini davam
etdirir. Keçdiyi sağlam həyat məktəbi onu zəhmətə

səsləyir, məcbur edir ki, həmdə işləsin, öz çörəyini özü qazansın.

Məqsədi Vətəninin, iqtisadiyyatının inkişafında az da olsa, öz töhfəsini vermək, vətəninə layiqli oğul olmaqdır.

Ananın qururlanmağa, hərbi xidmətə gedənlərə Ana öyüdü verməyə haqqı vardır.

El-obasına, torpağına bağlı, vətəninə sevən bu xanımla mən də həmişə dərdləşəndə deyirdim: "Vətən dərdini bilmirəm kimə deyim mən?" O da deyirdi ki, "mənə de, bacın Gülayəyə de".

*Qazax Rayon İcra
Hakimiyyəti başçısının
müavini Gülayə Həsənova*

Bilmirəm, dərdimi kimə deyim mən?

Başa düşməyirsə əgər yarı-yar,
Bilmirəm, dərdimi kimə deyim mən?
Dərdimi danışsam bağrı yanlar,
Bilmirəm, dərdimi kimə deyim mən?

Tək-tənha nə qədər dərd daşıyıram,
Tapmıram başqa bir fərd, daşıyıram.
Bilin ki, dərdləri mərd daşıyıram,
Bilmirəm, dərdimi kimə deyim mən?

Deməyin «dərdinin harası dərin?»
Ağı üzdədirsə, qarası dərin.
Mənim dərdlərimin çarası dərin...
Bilmirəm, dərdimi kimə deyim mən?

Bilməm, nədən fələk mənə kəm baxdı?
Şeytan qulağına dünyanı taxdı.
Vallah, qınamayın dağ olan baxtı,
Bilmirəm, dərdimi kimə deyim mən?

Bir əlim, bir başım, yoldaşımı dərd,
Ürəyimdə donan göz yaşımı dərd,
Sırrımı daşıyan sirdaşımı dərd,
Bilmirəm, dərdimi kimə deyim mən?

Deməyin gül dərdi, çəmən dərdidi,
Saralan qərənfil, süsən dərdidi.
İkiyə bölünmüş Vətən dərdidi –
Bilmirəm, dərdimi kimə deyim mən?

VƏTƏNİMLƏ YAŞAYIRAM

Abdullayev Məhərrəm İlham oğlu

Biləndə ki, Məhərrəm İlham oğlu Ağstafa rayonunun Yuxarı Göyçəli kəndindəndir, bir anlıq Yuxarı Göycədən olan Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Novruz Əliyullah oğlu xəyalımdan keçdi. Xəyallar məni qoynunda böyüyüb-başa çatdığım, havasını udub,

çörəyini yediyim, isti yuvam, ocağım, vüqarım, ana torpağım Ağstafama apardı.

Ellərin vüqarıdır,
Dillərin şüarıdır.
Təmizlik diyarıdır
Paklıq, səfa torpağı –
Ağstafa torpağı.

Vəfalıdır dostlara,
Düz əhdə, saf ilqara.
Bütün vəfadarlara
Bura vəfa torpağı –
Ağstafa torpağı.

Gəlsə əgər düşməni,
Müxənnəsə yağıya
Bu yurd cəza məskəni,
Bu yurd cəfa torpağı –
Ağstafa torpağı.

Suyu ələm dağıdır,
Havası qəm dağıdır,
Sağlamlıq ocağıdır,
Bu yer şəfa torpağı –
Ağstafa torpağı.

Məhərrəm Abdullayev 1990-cı il aprel ayının 27-də Ağstafa rayonunun Yuxarı Göycəli kəndində anadan olub. 1996-cı il sentyabrın 1-də Namiq Həmzəyev adına tam orta məktəbin birinci sinfinə daxil olmuşdur.

2007-ci il may ayının 25-də həmin məktəbin 11-ci sinfini bitirmişdir.

2008-ci il aprel ayının 27-də Dövlət Sərhəd Xidmətinin «N» saylı hərbi hissəsinin 12-ci zastavasında əsgəri xidmətini başa vurmuşdur.

2012-ci ildə gizirlik kursuna daxil olmuşdu.

2013-cü ildə gizirlik kursunu bitirmiş, Müdafiə Nazirliyinin Bakı şəhərində yerləşən «N» saylı hərbi hissəsinə təyinatla göndərilmişdi.

2013-cü ildə Füzuli rayonunda yerləşən «N» saylı hərbi hissəsinə təyinatla göndərilmiş, 2016-cı il aprel ayının 4-də düşmən təxribatının qarşısını alarkən Cəbrayıl rayonunun Lələtəpə yüksəkliyi istiqamətində düşmənin atdığı ağır artilleriya və idarə edilən raket kompleksinin mərmilərinin partlayışı nəticəsində ağır yaralanmışdır. 2-ci qrup Qarabağ qazisidir.

“Vətənim və xalqımın uğrunda, bayrağım uğrunda döyüşmüşəm, bununla fəxr edirəm. Mən Azərbaycan Respublikasının Müdafiə naziri Zakir Həsənov tərəfindən aşağıdakı medallarla təltif olunmuşam:

“Vətənimlə fəxr edirəm”- deyən Məhərrəmi
“Vətənimlə yaşayiram” şeirimlə salamlayıram.

Vətənimlə yaşayiram

Saf məhəbbət vurğunuyam,
Dözüm, taqət vurğunuyam,
Mən təbiət vurğunuyam,
Çəmənimlə yaşayiram.

Səslər məni düzüm, çölüm,
Neçə-neçə gözəl gülüm...
Qərənfilim, qızılgülüm,
Süsənimlə yaşayiram.

Dərdimin bir kor gözüsən,
Dilimin sən lal sözüsən.
Həsrətimin lap özüsən,
Küsənimlə yaşayiram.

Aman verdin qəm öyünə,
Sədd çəkilib toy-düyünə...
Yox ümidim gələn günə,
Dünənimlə yaşayiram.

Sinə gərdim hər möhnətə,
Çox əzaba, əziyyətə...
Düşsə də yolum qürbətə,
Vətənimlə yaşayiram.

VƏTƏN QAZISI

Daşdəmirov Əfqan Nüsrəddin oğlu

O, 1988-ci il noyabrın 25-də Qazax rayonunun Xanlıqlar kəndində anadan olmuşdur. 1995-ci il Qazax rayon Xanlıqlar kənd Şəmistan Şahvələdov adına tam orta məktəbin birinci sinfinə qədəm qoymuş, 2006-cı ildə həmin məktəbin 11-ci sinfini bitirmişdir. 2007-ci ildə Qazax rayon hərbi komissarlığı tərəfindən həqiqi hərbi xidmətə çağırılmış, xidmət etmək üçün

Ağdam rayonunda yerləşən «N» saylı hərbi hissəyə göndərilmişdir. 2008-ci ildə xidmətini başa vurub, həmin hərbi hissədən Qazax rayonu hərbi komissarlığına göndərilmişdir. 2011-ci ildə Müdafiə Nazirliyinin təlim-tədris mərkəzinin gizir hazırlıq kursuna daxil olmuşdur. Kursu kəşfiyyat tağım komandiri kimi bitirdikdən sonra Beyləqan rayonunda yerləşən «N» saylı hərbi hissənin kəşfiyyat bölüyünə kəşfiyyat tağım komandiri vəzifəsinə təyin olunmuşdur. Bölüyün tərkibində bir çox tapşırıqları yerinə yetirmiş, bir çox beynəlxalq kurslarda olmuş, 2014-cü il təlim-tədris mərkəzində snayper tağım komandiri vəzifəsinə təyin olunmuşdur. Snayper tağım komandiri vəzifəsində bir çox yerli və beynəlxalq kurslar keçmiş və bir çox tapşırıqlar yerinə yetirmişdir.

2013-cü ildə Müdafiə naziri Zakir Həsənovun əmri ilə Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin 95 illik yubiley medallı ilə təltif olunmuşdur.

2015-ci il Müdafiə Nazirliyinin əmri ilə Fizuli rayonunda yerləşən «N» saylı hərbi hissəyə göndərilmiş. Həmin hərbi hissədə də bir çox mühüm tapşırıqlar yerinə yetirmişdir.

"2016-cı ilin Aprel ayında düşmən təxribatının qarşısını almaq üçün yuxarı komandanlıq tərəfindən

əmr aldım. Mən döyüş yoldaşlarımla birlikdə düşmən təxribatının qarşısını almaq üçün dərhal silahlandım. "İrəli" komandası almışdıq. Həmin vaxt mən qrup komandiri idim". O günləri Əfqan belə qələmə alır. Gizli döyüş gedərkən Əfqan səhərə yaxın güllə yarası almasına baxmayaraq, yarasını sarıyib silah yoldaşlarını tək qoymayıb "irəli hücum" - deyə əmr vermiş və düşmən üzərinə hərəkətə keçmişdilər. Səhər 7:30 radələrində Əfqan yenidən ağır yaranır. Döyüş yoldaşları onu döyüş sahəsinin yaxınlığında yerləşən 214-cü hərbi hospitala aparırlar. Orada ilkin hərbi yardım göstərilərək, helikopterlə baş klinik hospitala göndərilir. Bir neçə əməliyyatdan sonra həkimlərin səyi nəticəsində Əfqanı həyata qaytarmaq mümkün olur.

Əfqanın yaraları ağır olduğu üçün 2016-cı ilin dekabrın 30-u Müdafiə Nazirliyinin əmri ilə ehtiyata buraxılır. Hazırda təqaüddür. "Təqaüdcü olduğuna baxmayaraq Azərbaycanımızın bütövlüyü uğrunda canını qurban verməyə hazırım və bu mənim üçün şərəf olar", deyir igid Əfqan. Mən isə ona "**Zamanın qazisi**" deyirəm.

Aprel döyüşündə Lələtəpədə
Güllələr tutmuşdu dörd bir yanını,
Kimi qazi olub qanundan keçdi,
Kimi şəhid olub verdi canını.

Bunu bəxt istədi, sən qazi oldun,
Amma hazırıydın şəhid olmağa.
Vətənin bir qarış torpağı üçün,
Öz canundan keçən igid olmağa.

İgidlər diyarı qədim Qazaxdan,
Almışdın bu gücü, bu qüdrəti sən.
Dilboz at belində ata-babadan,
Görmüşdün vətənə məhəbbəti sən.

Qanında Atilla, Metedən gələn
Yenilməz türklərin nidası vardır.
Döyüş toplarının ölməz Tanrısı
Əlağa Şıxlının sədasi vardır.

Tarixi qılıncı yazan kişilər,
Sənin tək igidlər qoyub gedibdir.
Xain yağılara aman verməyib,
Düşmənin gözünü oyub gedibdir!

Əfqan, bu çağın da qazisi sənsən,
El-oba qeyrəti daşıyırsan sən!
Şəhid dostlarının əvəzinə də
İndi döyüşürsən, yaşayırsan sən!

***

Əsər boyu hər cümlədə dayandım, arxadakı cümlələrə boylandım, sətirlərə baxdım. Hər bir cümlənin,

hər bir sətrin, obrazların Vətən sevdəsindən güc aldığı-
mın şahidi oldum. Bu yazıru bitirənə qədər bir şeyi
anladım: Vətən sevdəsindən üstün sevdə yoxdur. Və
bu sevdanın ifadəsi əzm, mübarizədir. Mübarizələrdən
yetişən ulu millətim nə qədər ki, Samid İmanovlar,
Murad Mirzəyevlər, Şükür Həmidovlar yetirir, heç
vaxt heç bir vəchlə heç bir sınaqdan üzü qara çıxma-
yacaq. Bizə əmanət olan Ana Vətən-Azərbaycanın
gələcəyinin parlaq olacağına tam qəlbimlə inanıram.
Əminəm ki, Ali Baş Komandanımızın rəhbərliyi,
ordumuzun şücaəti ilə işğal altında olan torpaqlarımız
geri alınacaq. O zaman narahat yatan ruhlar rahatlıq
tapacaq. O gün çox uzaqda deyil. Yaşasın Azərbaycan!

Arxam, həyanım olmaz,
Tabım, tavanım olmaz.
Olmasan, canım olmaz,
Ay mənim canım, yaşa,
Azərbaycanım, yaşa!

Dövlətimizin keşiyində duran, kirpiklərindən
hasar hörən sərhədçilərimizə də eşq olsun deyirəm!..

Əlində avtomat, çiyin-çiyinə,
Vətən sərhədində duran əsgərlər!
Günəş doğanacan nə dinclik bilən,
Nə kirpik-kirpiyə vuran əsgərlər.

Vətənə yad gözlə baxanlar olsa,
Qılınc tək çatarsız qaşlarınızı!
Üçrəngli bayrağa əymisiz yalnız,
Qürurla ucalan başlarınızı.

Başınız üstündə ulduzlu səma,
Siz nəyi düşünüb anırsınız hey?!
Siz də bu torpağın ulduzlarısız,
Gecələr sübhədək yanırırsınız hey!

Silahınız sazdır sinəniz üstə,
Səssiz oxuyursuz Vətən havası.
Siz varkən zəfərlə sonulancaq,
Düşmənlər başlayan torpaq davası.

Təkcə torpağın yox, sizlər həyatın,
Sülhün keşiyində dayanmışsınız.
Durmusuz müqəddəs məzarlar üstə,
Körpə beşiyində dayanmışsınız.

Səmada quşları, yerdə gülləri,
Bəhrəli bağları qoruyursunuz.
Keçmişin, bu günün keşiyin çəkir,
Gələcək çağları qoruyursunuz.

Çox da uzaq deyil qələbə günü,
Sədəsi ürəkdə, izi yoldadır.
Nə qədər ananın qulağı səsdə,
Nə qədər gözəlin gözü yoldadır.

Əsgər oğullarım, qoy Tanrı özü,
Sizi hifz eləsin qada-baladan!
Bu çətin, şərəfli xidmətinizdə,
Köməyiniz olsun böyük Yaradan!

Bəli, Azərbaycanın dahi oğlu Ulu Öndər Heydər Əliyev demişdir: «*Şükürlər olsun ki, yurdumuza, respublikamıza, xalqımıza çoxlu şeirlər, mahnılar, çoxlu musiqi əsərləri həsr olunmuşdur. Onların hamısı gözəldir, hamısı bizi sevindirir. Ən başlıcası isə, yurdumuza, vətənimizə – Azərbaycana həsr olunmuş hər bir belə mahnı, hər bir belə musiqi insanlarımızda, məsələn, şəxsən məndə vətənpərvərlik hissi, iftixar, sevinc hissi doğurur ki, bizim Azərbaycanımız var, Azərbaycana həsr edilmiş belə mahnılar, şeirlər var və bu gün müstəqil, azad Azərbaycan var!*».

Yaşasın müstəqil, azad Azərbaycan!
Qələbə müjdən mübarək, Azərbaycan!

TÜRK QARDAŞIM

Azərbaycan Ordusunun 100 yaşını qeyd etdiyimiz bir vaxtda bolşevik-daşnak hərbi birləşmələrinin 1918-ci ildə xalqımıza qarşı törətdikləri qırğınlar zamanı köməyimizə gəlmiş Qafqaz İslam Ordusunu, Ənvər Paşanı, Nuri Paşanı, qəhrəman türk əsgərlərini unutmaq olmaz. Qardaşlarının harayına gəlmiş, vuruşmuş, canını əsirgəməmiş qəhrəman türk əsgərini sayğıyla, minnətdarlıqla yad edirik.

«Qafqaz İslam Ordusu yuq biz,
Qardaş Azərbaycanda qalib izimiz».
Qələmim yazır...
Xəyalın qanadında
Yola çıxdım,
Sevinci itirdim uca dağlarda.
Elə orada daş olub qalasıydım.
Söyləyin,
axmaya bilərmə
gözlərimin yaşı?
Qardaş Azərbaycanda qalib izi
dalğın xəyalımın,
dövr edir aləmi.

Xəstə könlüm ahu-fəğan eyləyir,
 Dil açıb dərdimi bəyan eyləyir.
 Ürək gülüşünü boğur əlləriylə,
 Türk oğlu Nuru Paşaları
 İtirdik o təlatümlü illərdə.
 Ax, nələri itirmədik dəli sellərdə,
 Çaşbaş düşən xəyyalarım nədən desin,
 Nədən yazsın axı?
 Açıılır qəlbimin qəm vərəqləri.

Ey Rəbbim,
 sənə yalvarıram,
 Çəkilsin qələmimdən
 Ayazlı-buzlu şaxtalar...
 Çağır gəlsin,
 Bu meydana
 Aşırıq Cünunu.
 Bir «Cəngi» havası çalsın,
 Hürküdüb,
 igid dəliləri oyatsın.
 Şəhid qəhrəmanların
 Ruhunu oxşayıb oxusun.
 Nəğmələrdən şeir çələngi toxusun.
 Neynim, kimi sürünür,
 Kimi yaşayır, kimi bezir.
 Dünyanın yükünü çəkməyə
 Kimi dözüür, kimi azır...

Bakı torpaqları uğrunda
 Can verən qəhrəman,
 Türk qardaşlarım,
 29 yaşlı Nuru Paşadan
 Soraq gözləyəm,
 Ey türk qardaş-bacılarım,
 Məlul-müştəq xiyaban gəzirəm.
 Qərib-qərib bu dağlardan ötdülər,
 deyirəm.
 Burda sərin bulaqlardan
 əyilib su da içdilər...
 Qılınc da oynadıb,
 Zəfər də çaldılar.
 Sən ey əziz, mehriban şəhərim,
 Sənə qardaş olub
 Qarsım, İstanbulum.
 İntiqam duyuram keçmişinizdən.
 Keçmişinizi düşünüb xatırladıqca,
 Zülmət dünyasını yada saldıqca,
 Kin, qəzəb yaranır ötən günlərə.
 Kök-köməcli yurdumun igid övladları,
 Babalarımız kimi
 kökümüzü qoruyaq!
 Bir deyək, bir yerdə
 qılınc çalaq
 Tanıtmaq üçün
 Dünyaya kökümüzü.

Türk qardaşım,
Xəyalım hey türk ellərin
dolanar, gəzər.
Hər yanım göz oxşayan
mənzərələr.
Zəfər kitabında adın,
Özüm türk, qibləm Quran.
Sən ulusan, Oğuz babam.
Əlini ver, dərələr keçim,
bələnlər aşım.
Aç qollarını, dola boynuma,
torpağınızı birgə dolaşaq.
İki canda bir ürək
Türk qardaşım...
Birgə coşaq.
Türk qardaşlarıma məktubum
«Türk qardaşım» şeirim olsun.

VƏTƏNİM

Bağımın çiçəyi, lələm süsənim,
Ruhumu oxşayan çölüm, çəmənim.
Dağımın örpəyi, dumanım, çənim-
Vətənim!

“Rast”ım, “Çərgah”ım, “Şur”um, “Qatar”ım,
Nizamım, Füzulim, Hadim, Nigarım,
Səmədim, Müşfiqim, o Şəhriyarım,
Anamsan, ey mənə “bala” deyənim-
Vətənim!

Ümməmə dönsə də, gözümün yaşı,
Hələ də atılır sənə yad daşı...
Ulu tariximin ayıq yaddaşı,
Məndən sevgi görüb, məni sevənim-
Vətənim!

Mənim bəxt ulduzum, ey alın yazım,
Kəsərli qılıncım, havalı sazım.
Xəzərim, Tərtərim, Kürüm, Arazım,
Mənim Göyəzənim, göyü əzənim-
Vətənim!

Əsir Qarabağım fəlakətdədir,
Mən indi bilirəm fəlakət nədir.
Qarğış eyləyirəm tək bircə sətir
Qoy olsun Quranım düşməyə qənim!
Vətənim!

DURNA LƏLƏYİLƏ YAZACAĞAM MƏN

O aprel səhəri niyə görəsən,
Buludlar üstünə qondu durnalar?
Torpağı ana tək bağına basan,
Bir şəhidi görüb dondu durnalar?

Əlində qumbara tənha şəhidi,
Göydə ağlayırdı qərib durnalar.
Ana tək, bacı tək saçın yolurdu,
Lələyin çöllərə sərrib durnalar.

Yağış tək yağdırdı gözlərindən yaş,
Şəhidin nəşini yuyurdu sanki.
Durnalar o səhər insan olmuşdu,
Durnalar şəhidi duyurdu sanki.

Belə görməmişdim heç durnaları,
Getdiyi yolundan geriyyə dönən.
Bəyaz lələkləri qar kimi yağan,
Ağlaşa-ağlaşa dəliyə dönən.

Axırı düzülüb öz qatarına,
Bir matəm havası çalib getdilər.
Cismini tapşırıb ana torpağa,
Şəhidin ruhunu alıb getdilər.

Gözlərim cüt bulaq, dolduqca dolsun,
Ölsəm də, gözümlü bağlamasınlar.
Allahım, qoy mənə nə olur - olsun,
Şəhid anaları ağlamasınlar.

Bir ana qəlbinin fəryadı ilə,
Düşmənin səfini pozacağam mən!
Zəfər nəğməsini Cıdır düzündə,
Durna lələyilə yazacağam mən.

AZƏRBAYCANIM

Mən sənə can dedim, çünki canda can
Səninlə canlanır, Azərbaycanım!
Dünyaya gələndən damarımda qan,
Eşqinlə dolanır, Azərbaycanım!

Min fitnə sağında, mini solunda,
Aslan qüvvəsi var polad qolunda!
Gör neçə min ildir haqqın yolunda
Odlara qalanır Azərbaycanım!

Haqqa söykənibdir kökün, dayağın,
Uzaq ulduzlardan gəlir soracağın.
Harda ədalət var, üçrəng bayrağın
Orda dalğalanır, Azərbaycanım!

Mərmərədən Altay dağlarınacan,
Kazandan Təbrizin bağlarınacan,
Hamı bir ağızdan sənə deyib can,
Səni qardaş sanır, Azərbaycanım!

Adınla qoşadır sevinc, səadət,
İnsana, millətə, haqqa məhəbbət.
Batıdan, doğudan gör neçə millət
Sənə ünvanlanır, Azərbaycanım!

Güləmail sənə ilhama gəlir,
Şeir adlı dinə, imana gəlir.
Qutsal bayrağını salama gəlir
Quştək qanadlanır, Azərbaycanım!

MÜNDƏRİCAT

Qələm də bir silahdır.....	4
Unutmayaq ki, unudulmayaq!.....	10
Azərbaycan ordusu.....	16
Qəhrəmanlıq yüksəkliyi.....	19
Üçrəngli bayrağımız bütün bölgələrdə dalğalanacaq.....	62
Əfsanəvi qəhrəman	64
Qorxmaz, dönməz Şükür Həmidov.....	66
Lələtəpə yüksəkliyi – xalqımızın qürür mənbəyi.....	68
Azərbaycanın fəxri.....	70
Vətən övladı	72
Şükür Həmidovla fəxr edirəm.....	74
İrəli, igidlərim, irəli, əsgər!	76
Şanlı Aprel döyüşləri	78
Cəsədimdən sipər kimi istifadə edin	80
Qəhrəmanlıq yüksəkliyinə ucalan Qəhrəman	82
Yaşasın Azərbaycan xalqı!	84
Vətən sevgisi	87
Qazaxım, durur keşiyində Göyözən dağın!.....	92
Görə biləcəmmi bir də Qazaxı?	96
Vətənimlə yaşayıram	106
Vətən qazisi.....	112
Türk qardaşım	119
Vətənim.....	123
Durna lələylə yazacağam mən	124
Azərbaycanım	125

«Elm və təhsil» nəşriyyatının direktoru:
professor Nadir MƏMMƏDLİ

Kompüter dizayneri: *Zahid Məmmədov*
Texniki redaktor: *Ruhiyyə Abbasova*

Çapa imzalanmış *11.06.2018.*

Şərti çap vərəqi *8. Sifariş № 298.*

Kağız formatı *60x84 1/16. Tiraj 500.*

Kitab «Elm və təhsil» nəşriyyat-poliqrafiya
müəssisəsində səhifələnilib çap olunmuşdur.

E-mail: *elm.ve.tehsil@mail.ru*

Tel: *497-16-32; 050-311-41-89*

Ünvan: *Bakı, İçərişəhər, 3-cü Maqomayev döngəsi 8/4.*

Azf 304035

GÜLƏMAIL MURADOVA

əli qızı) – şairə-publisist

1950-ci il sentyabr ayının 4-də Qazax rayonunun (indiki Ağstafa rayonu) Sadıqlı kəndində anadan olmuşdur. 1973-cü ildə Azərbaycan Dövlət Neft-Kimya İnstitutunu (indiki Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti) bitirib. Ali dərəcəli mühəndis - müəllimdir. Hal-hazırda Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin nəzdində Neft-Energetika Kollecinə mühəndis-müəllim işləyir.

“Güldüm göynəyə-göynəyə” (2002), “Sənli-sənsiz” (2006), “Gecələr ulduzlar üstümə tökülür”(2007), “Qarabağ harayı” (2009), “Anasızlıq fəryadı”(2010), “Qələmim əlimdə lələkdən idi” (2010), “Yazmadıqlarım qapımı döyür” (2012), “Vətən sağ olsun!” (2012), “Balaca müdrik” (2013), “Dağlarda şəhid səsi” (2014), “Günəş qürub edəndə” (2015) və “Bir damla yaş” (2016) kitablarının müəllifidir.

Şeirləri bir neçə xarici dilə tərcümə edilib: “Qarabağ fəryadı” (türkcə, 2010), “Sevgi dastanı” (fransızca, 2013), “Dostluq körpüsü” (ingiliscə və ərəbcə, 2013). Sözlərinə musiqilər bəstələnib. Azərbaycan Yazıçılar və Jurnalistlər Birliklərinin, Respublika Qadınlar və Dünya Türk Qadınlar Cəmiyyətlərinin üzvüdür. Dünya Azərbaycanlılarının Mədəniyyət Mərkəzinin İdarə Heyətinə üzv və Qadınlar Şurasına sədr müavini seçilib (2007).

2006-cı ildə “Sənli-sənsiz” şeir kitabı İlin “Lirika kitabı” fəxri diplomuna layiq görülüb. Urmiyada İmam Rzanın mövludu münasibətilə keçirilən Beynəlxalq şeir müsabiqəsinin qalibi olmuş, Fəxri Diplom və ödüllərə layiq görülüb (2007).

“Oskar-Ozan” Mükafatı Fəxri Diplomu (2009), Eskişehir Şairlər Dərnəyinin “Onur Belgesi” diplomu (2010), Misir Mədəniyyət Mərkəzinin “Fəxri fərman”ı (2010) və “Təşəkkürnamə” (2012), Gürcüstanın Qardabani şəhər 3 saylı ictimai məktəbin “Fəxri fərman”ı (2011) və Ağstafa rayon Mədəniyyət və Turizm şöbəsinin “Fəxri Fərman”ı (2012) ilə təltif edilmişdir.

Beynəlxalq “Rəsul Rza” ədəbi mükafatına layiq görülüb (2013).

İstanbulda (“Şiir Fırtınası” iştirakçısı olmuş və Türk kultürünə, Türk Ədəbiyyatına vermiş olduğu xidmətlərinə görə) Fəxri Diplomla mükafatlandırılıb (2014).

Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin ədəbi işçisi və Prezident mükafatçısıdır.